

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Évi ára ..... 24 korona.
Heti ára ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Évi ára ..... 28 korona.
Heti ára ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

5 soros petit sor egyezer 20 fill.
Utána következőnél 16 fillér.

nyitási sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, július 10.

Ma számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Kis emberek hitele.**
- A kínai rémuralom.**
- A trónörökös házassága.**
- Egy nyomorgó család hatvanezer koronája**
- Az elcsapott segédjegyző bossúja.**
- A szegedi evezős-verseny.**
- A szép asszony doktora.**
- Hogyan végezték ki Pekingben az európaiakat?**
- Viharok mindenfelé.**
- Botrány egy vasuti állomáson.**
- Tárcza: Két asszony.** Irta: Bibó Lajos.
- Csarnok: A jukker-asszony.** Irta: Kövér I.

Kis emberek hitele.

Arad, július 9.

Két hét óta egy alapítási terv kísért Aradon. Tegyük hozzá, hogy a terv pénzügyi intézet alapítását célozza és azoknak az embereknek, a kiknek agyában a terv megfogalmazott, az első héten mindössze százezer koronányi részvénytőke összehozása képezte a célját. Két hét óta az a terv egy lépessel se ment túl az akadémiás értékű megbeszélések stánumán és odaig se ért, hogy a 100 korona jegyzését biztosítani képes alaptörvény felhívása megjelenhetett volna. A ki tudja, hogy ilyen kérdések vagy az első huszonegy órában megoldatnak, vagy nem realizálhatók, tisztában lehet azzal, hogy a tervezett új takarékpénztár eszméje halva született és abból — legalább úgy, a hogy tervezték, nem lesz semmi.

Nos, halva született ideákkal föllesleges a sajtónak foglalkozni s ez a már eddig fiaskót vallott terv nem érdemelné meg a nyomdafestéket, ha az eszme nem hozatott volna egy olyan kérdéssel kapcsolatba, a mivel foglalkozni a sajtónak kötelessége: a kis emberek hitelével. Azok, a kik Aradon egy újabb pénzügyi intézet akarnának létesíteni, azzal indokolták meg — nem annyira fellépésüket, mert, hisz fellépni eddig nem tudtak, de inkább puhatolódzásukat, melyre eleget nem reagál a közvélemény, hogy ma a kis emberek, az apró egzisztenciák nem találják meg hitelszükségletük kielégítését. Azt mondták és irták: a felszámolás alá jutott polgári takarékpénztár hiánya érezhető; a nagy pénzügyi intézetek a kis-klientélával nem foglalkoznak: kiskereskedőnek, kisiparosnak bedugult a hitelforrása.

Hát ha így van, persze baj van és a bajon segíteni kell. De így van-e? az a kérdés. E sorok írója tudja, hogy részben így van, részben nincsen így. Például, a mi a kisiparosok hitelszükségletét illeti, most is nincsen így. Az iparosok hitelszövetkezete, mely szeptember óta minden zaj nélkül, egész csöndesen működik, tíz hónapi működése alatt száznyolcvan ezer korona hitelt adott kisiparosoknak huszonöt koronától ezerkétszáz koronáig s június végén nyolcvankétezer korona tárczaálladékkal zárt.

A polgári takarékpénztárnál az iparos-váltók álladéka kétszáz ezer koronánál több

soha se volt, tehát ez a kezdő szövetkezet tíz hó alatt már 40 % -ját felvette annak az anyagnak, a mely a likvidáló intézet tárczájaiban volt. Bizonyos száztóljárt kétségkívül felvette a takaré- és segélyegylet, meg a többi intézetek is, ezek közül — úgy tudjuk — nagyon nagy % -át a Victoria. Mi történt a kis- és közep-kereskedők papírjaival? Nos, ezek egyrészt felvette a többi intézet, nagyobb részét nem vette fel senki. E sorok írója tudja, hogy ha meglévő pénzügyi intézeteink sok irányú igénybe vételük mellett nem is fektethetik működésük súlypontját a kishitelre, ezeknél az intézeteknél a száztól ezer koronáig menő váltóknak igen nagy tömege kerül leszámolás alá és fekszik tárczájukban. S hogy mindent nem eskomptálnak, az igaz, de ez pénzügyi intézeteink természeténél fogva könnyen érthető.

Mit kellene tehát tenni, hogy minden jó kis váltó eskomptálható legyen, hogy ne csak váltókra kapjon pénzt a kis ember, de a követelések becsúsztatásán, a nyílt letételek reanizálásán, biztosítékok nyújtásán, vállalkozások támogatásán stb. lehetővé váljék, a mi a kisebb kereskedőre és a kisebb iparosra életkérdés? erre kellene felelni. Egy új takarékpénztár alapítása ezt a kérdést meg nem oldja. Hisz minden kezdő intézet — az egy Csanádit kivéve, a mely annak idején őszinte programot adott s azt be is tartja — alapításakor a kis emberekre esküdött s mikor megállasodott, igyekezett a kis emberek ballasztját lehe-

TÁRCZA.

Két asszony.

Irta: Bibó Lajos.

Horthy Béláné már régen betegen feküdt, de az éppenséggel nem akadályozta meg a férjét abban, hogy naponta el ne lovagoljon az erdei vadász kunyhóba, ahol már rendszerint vár rá az erősdi szép asszony, özvegy Geszti Lacziné, kivel aztán bekóborolták az egész vadont s a keskeny, néhol veszélyesen meredek csapáson egymás karjába fogózkodva, összejárták a szakadókos hegyoldalokat, vizmosásos partokat s fáradtan dőltek le pihenni a csobbanó kis patak vadvirágos partján. A szép asszony ilyenkor hosszú, uszályos ruháját magasra fogta, hogy látni lehetett apró piczike lábait s mialatt fekete, székfényű haja kigyószzerű fürtökben hullott alá vállaira, lovagló ostorával izgatottan csapkodott le az utjába eső virágokat.

— Látja — szólott ilyenkor Horthy Bélához, — ilyen a mi életünk is. Nem különbözünk semmiben a virágoktól, egy sorsunk: a hervadás.

Az erős, daliás ember pedig ezeket a busongó szavakra rendszerint közelebb simult Geszti Laczinéhez, az elbűvölően szép Szemerjai Olgához s vigasztalólag, hízkelve sugta a fülebe.

— Hát még maga is hervadásról beszél?

— Nos, — válaszolt Gesztiné, izgalomtól kipirult arcát a mellette álló emberre emelve, — hát miért ne beszélhetnék a hervadásról, a pusztulásról és a megsemmisítésről én?

— Hiszen olyan szép és olyan gyermeke-sen fiatal még!

— Igen, az vagyok, szép és fiatal, hanem a lelkem, az már meg van törve régen. Sokat szenvedtem és több bánalmat túrtam el az emberektől, mint amennyit megérdemeltem volna. Lenéztek és kigunyoltak, mikor felesége lettem a férjemnek s ott hagytam a nyomorúságot egy öreg ember kedvéért s lenéznek kigunyolnak most is, mikor özvegyiségre jutottam, mert nem tudják megbocsátani, hogy most gazdag és fiatal vagyok. Irigylik a rongyaimat, pedig ha tudnák, ha sejtlenék, hogy milyen szívesen odadobnám mindenemet a nélkülözött boldogság egyetlen órájáért!

— De asszonyom...

— Vigasztalni akar?

— Azt szeretném, ha felszámíthatnám könyveit, ha el tudnám üzni magától ezeket a borús gondolatokat.

A szép asszony lemondólag intett a kezével.

— Hagyja azt, ross vagyok én nagyon mert mindig csak a szívemre hallgatok. Hát szabad volna-e nekem itt járni magával az erdőben egyedül, senkitől sem látva, senkitől sem hallva? Szabad volna-e nekem megmondani magának, hogy szeretem szívem minden dobbanását, mikor tudom, az életem szívesességá-

val tudom, hogy magának felesége, gyermekei vannak? Nos, mondja, nincsen-e igaz a vágyomnak, az embereknek, mikor megdöbbennek a szíval? Hiszen ők nem tudhatják, hogy ez a szerelem már régi, ifjúkori bűnöm, mikor még mindketten szabadok voltunk, de nem engedünk soha egymásról mert...

— Utunkban állt a szegénység! Szemerjai Olgának két ragyogó szemmel megtelt fényes könyvecsképpel s hirtelen ragadva a széles vállu ember kezét, a szívalom és a keserűség érzetével mondá:

— Ugy van, szegények voltunk, nem volt egybünk a szerelemnél, de ma már van. Gazdagok vagyunk mindketten s mégis annyira koldusok! A szerelem ugyan még ma is ég a lelkünkben, de ezzel meglopjuk a becsületet és annak az asszonynak a nyugalmát, aki szintén szereti önt, akinek joga van magához, akinek hűséget esküdött az oltár előtt s aki talán még szerencsétlenebb, boldogtalanabb nálamnál!

Hirtelen elhallgatott és elkezdett zokogni. Majd ismét fölemelte fejét s kezét a Horthyéhoz fűzve, megindultak a gyalogságon.

Este volt, a nap alonyodott, mikor kitétek az erdőből és megszorították egymásnak a kezét.

— Holnap! — szólott az asszony s könyvelt szemével az emberre nézett.

— Eljövök! — válaszolt Horthy Béla a nagy csókot levele a reszelt kezekre, megindult az ellenkező irányban.

...leg redukálni. Maga a sokat emlegetett polgári, a melyeknek pedig elég biztos mentélája volt a kisemberekben, elkapatta magát, mihelyt jól ment a dolga és települési, meg hotel-építési vállalatokba kapott, a mely bukásba sodorta. Így lenne ez az új részvénytársasággal is, melyet osztalékszerzés vágya azokra a vizekre kergetne, a melyeken a kis emberek a sálya evezőit húzzák, míg a részvényesek sziprik be a hasznot. A ~~szél~~ nem lenne elvárva s pár év múlva az új intézetnek is kiesiny lenne Macedónia és szárazon ülnek az ugynevezett kis emberek.

Ha tehát igazán a kis emberek hitelgyeinek kielégítését tartjuk szem előtt, akkor más módot kell keresnünk. Ez a mód kelleje lehet. Az első az, hogy álljanak össze az aradi pénzüzetek maguk: létesítsenek ők egy 200 ezer korona alaptőkével szerkesztendő kis-takarékpénztárt, helyesebben hitelintézetet (mert hisz a takarékbetétet a publikum csakis oda viszi, a hol a már felgyülemlett tőkék a biztonság érzetét megadják); vegyék fel arányosan ezt a részvételüket maguk kibocsajtás nélkül; utalják a saját klientélájukból azt a kis-üzletet, a melynek kezelése, nyilvántartása nekik a nagyobb üzletek mellett terhükre esik, ehhez az intézethez, a mely mintegy közös fiókjuk lenne és ők maguk legyenek — arányos kulcs szerinti — visszeszámitolói a közös kis-intézetük hitelnyagának.

A másik mód meg az, hogy a szövetségi formát terjesszék ki szélesebb körökre. Az iparosok hitelszövetkezete megmutatta, hogy azt az elemet, melyről sokan azt hirdetik Aradon, hogy nincs hitele, lehet tényleg részvénytársasággal is. A szövetségi szervezetnél fogva csak szűkebb köröknek hozzáférhető. Hát álljanak össze a kis-emberek; egyesítsék az iparosok hitelszövetkezetét a magában eléggé segíteni nem igen képes, szintén szűk körben mozgó, de szintén életképes és Aradon már két évtized óta hivatást betöltő takaré- és segélyegylettel és létesítsenek együttessen egy nagy, erős hitelszövetkezetet, a mely a szövetségi eszme természeténél fogva

nem lesz nyereszkedési vállalat, hanem csakis a célzott fogja előmozdítani.

Akár az egyik, akár a másik módot követik, hasznos dolog lesz belőle. Nem tudjuk, az elsőből lehet-e valami addig, a míg intézeteink a polgári likvidálásánál — konstatáljuk: teljesen önzetlenül, a piac megrendülésének meggátolása céljából hozott áldozataikkal — érdekelve vannak. De a másodikból rövidesen lehetne valami, ha a két szövetkezet vezetői nem az ő szűkebbkörű intézeteik sánczai közé zárkóznak el, hanem a fontos célzott tartják szem előtt.

Igy, vagy úgy, lehet üdvös eredmény, de új kibocsajtással, nyereszkedésre alakuló új részvénytársasággal a mai viszonyok közt a kisemberek hitelét előmozdítani alig lehet.

Egy magánhivatalnok.

TÁVIRATOK.

Az angol-bur háború.

Fokváros, július 9. (Saját tud. táv.)
Limmer parancsnok fölszólította Rustenberg angol helyőrségét a megadásra és megkísérelte a város fölött uralkodó magaslatok elfoglalását, de súlyos veszteséggel visszaveretett. Az angol helyőrséget egy Zierusból jött ausztráliai csapat támogatta. Mahon ezredes július 6-án és 7-én 3000 bural harczott, a kik a vasutat fenyegették és visszakergette őket Bronkerspruittól keletre. Az angolok 33 embert veszítettek. *Steen és Duwell*, 3000 emberrel Nankingba mentek.

A pellegra Fiume környékén.

Fiume, július 9. (Saját tud. távirata.)
A Fiume közelében levő Susak horvát városban föllépett a pellagra. Fiumében, Abbaziában és környékén nagy az ije-delem.

A kínai rémuralom.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 9.

Kinában nincs kegyelem. Tuan herceg nevében minden elképzelhető és el nem képzelhető módon kiozzák, ölik az európaiakat, nem kegyelmezve senkinek. Megölte egy ősz püspököt, két papot, nem kimétek meg a haláltól két apácát sem, a kiket hatalmukba kerítették.

A forradalom tehát a megkezdett úton, de fokozatosan halad. Epen úgy élesednek a belső intrikák is. A nyílt ellenszegülés már közönséges és mindennapi dolog Kinában, mint az újabb eseményekből láthatjuk s így a 400 millió ember egységesen kifejtett ereje csak a herceg és alkirályok álma volt, a melyet épen az ő egymás iránt való irigy féltékenykedésük foszlattott szét. Sajnos azonban, hogy az európaiak részén sincs meg az összetartás. A mit már napok óta észleltünk, az mindinkább kidomborodik s ha ez így tart, akkor a kínai háború kiszámíthatatlan következményű bonyaldalmakat fog okozni. Oroszország úgy látszik suttymba készül Kinába jutni és Japán segítségével potyázni. És könnyen lehet, hogy a japánok elfogadják a megígért konzot s támogatják Oroszországot aknamunkájában.

Egyedül Németország cselekszik határozottan, bátran és nyíltan. Vilmos császár minden lépését az igazság érzetében és rejének tudatában teszi. Újabb beszéde, a melyet a páncélos hadihajók elindulása előtt tartott, ép oly bátor és olyan szenvedélyes, mint az eddig elmondott két beszéde.

Az újabb eseményekről a következő távirati jelentések szólnak:

Kinában nincs egyetértés.

Sanghai, július 9.

Az „Ostasiatischer Lloyd“ jelentése szerint Juansikai santungi kormányzó azt a parancsot kapta Tuan hercegtől, hogy 18,000 főnyi gyakorlott katonasággal Nankingba menjen, de a kormányzó, mint jól értesült forráshól jelentik nem engedelmességet a parancsnak. Seng vasut-igazgató, a ki nagyon idegenellenes érzést áru el, Nankingba ment. Nanking nem forog veszélyben, ha Liu nakingi alkirály arra hár-

Az egyik jobbra ment, a másik balra és vissza sem néztek.

A lakásban csendes minden, a cselédek kibujjhegyen járkálnak a nehéz szőnyegekkel betárolt folyosón s az inasnak, mikor benyit Horthy Béla szobájába, szinte megremeg a hangja s csak nehezen beszél.

Az erős ember is megremeg ezekre a szavakra s felállva asztalától, követi az inast. A pitei kömor visszhangot vernek a falak oldaláról, melyek között valami mélységes szomorúság fészkel s halotthalványon lép be a seélyes fészekbe.

Az asszony, a feleség ott fekszik az ágyon. Nincsen senki a teremben, melynek félhomályában incselkedő napsugarak játszadoznak a mással s beragyogják a butorok faragványait a metszett girlandokat és rózsákat. Az ágy feletti egy piczike szárnyas angyal áll s ajkaira tenyűjeivel mintha az örök némaság mely titkán figyelmeztetne. A hár-hár párnák között pedig egy fiatal asszony pihen. Leszápódott, sápadt arcát hajának szőke fürtjei veszik körül s szintén ajkai közül alig érzhető a lélekzet. Vonásai szűrséget és fájdalmat árulnak el, sőt még valami bánatos mosoly is végig vonaglik rajtuk, mikor lép a férje s megérintve az ágy lábához, gyöngylen kérdezi tőle:

— Hivattál, Margit?

— Kértelek, — válaszolt gyenge, alig hallható hangon a beteg s mintegy önkénytelenül

is oda emeli piczike kezét a Horthy Béla fejére s babrálni kezd ujjaival annak hullámos haja között.

— Rosszul érzed magad, betegebb vagy újra?

— Nem, a fájdalmaim is elmultak, úgy érzem, mintha haldokolnék.

— Margit!

Azért keréttetek, mert még egyszer beszélni óhajtottam veled, hogy a bocsánatodat kérjem. Érzem és tudom, hogy megbántottalak nagyon, mikor a feleséged lettem, mikor nem számoltam a te szerelmeddel s csak az én vergődő szívemre hallgattam melynek áldozata, szerencsétlenje vagyok. Lásd én még akkor nem tudtam, hogy te máshoz vagy kötve s szüleim óhajának engedve, csak szívem vonzalmát követtem, midőn kezemet nyújtottam neked. Azóta? ... Azóta már sokszor megsirattam életemnek ezt a szerencsétlen lépését, de jóvátenni nem tudtam soha, mert szerettelek mindig s szeretlek még ma is! ...

Kicsorduló könyei odahullottak az erős ember arcára, aki szerette volna vigasztalni a beteget még a hazugság árán is.

— Ne beszélj ilyen szomorúan hozzám, hiszen tudod, hogy én is szeretlek.

Az asszony bánatosan mosolygott s tagadólágra rázta fejét.

— Jó voltál és gyöngéd voltál hozzám, nem bántottál soha, hanem szeretni ... azt a másikat asszonyt szeretted. Tudom, ne tagadd! Most is ugyan jöttél minden nap találkozatok. Elárulja a tekinteted, az arcod, a kezéd reme-

gése és megérzi a szívem, a lelkem, mely annyira megaláztatást élt el hosszú idők óta.

Horthy Béla annyira megsajnálta a kétségbeesett zokogó beteget, hogy elhatározta miszerint most már tagadni fog mindent.

— Igaztalan vagy, Margit, képzelődöl, s léz bűnök ajkaidról, hiszen látod, most is itt térdepelek a te ágyad mellett.

— És szeretsz is még talán.

— Ugy van, szeretlek most is és szeretni foglak mindig.

— Mindig? — sikoltott fel a zokogó asszony, s megparancsolta a beroható szolgának, hogy vezessék be a gyermekeket.

Két kis gyermek állott meg nemsokára az ágy lábainál, egy kékszemű fiú, és egy szőke fürtös leányka, kiket rajongó szeretettel ölelt át a beteg asszony, majd odakényszerítette őket apjuk karjaiba s reszkető kezét magasra emelve, mintegy önkívületileg, lázasan kiáltotta:

— Esküdjék meg nekem Béla, hogy apjok lesz továbbra is ezeknek a szegény gyermekeknek.

— Esküszöm, hogy szeretni fogom őket!

— Esküdjék meg arra is, hogy emlékemet megőrzi a lelkében, hogy ezeknek a gyermekeknek nem teszi anyjára azt a másik asszonyt, aki az én lelkemet megtörte.

Pillanatra kimos és megdőbbentő csend állott be, de a beteg asszony megint újból megszólalt:

— Nos nem esküszik?

— Esküszöm! — válaszolta Horthy Béla

rozsa el magát, hogy a városa ellen való előnyomulásnak ellene szegül. A Jangce folyón levő hadereje 15 hadihajó. Minden a nankingi alkirály megtartásán fordul meg. Nemrég tömerdek robbanógyapot-aknát hoztak Nankingba a sanghai arzenálból, de az alkirály parancsára még nem rakták le az aknákat.

Sanghai, július 9.

A nankingi angol konzul megerősíti azt a hirt, hogy Juansikai santungi kormányzó vonakodik Tuan herczeg parancsára Nankingba menni. Liu nankingi alkirály nyilvánvalóan előkészületeket tett arra, hogy a Jangce vidékén minden idegen beavatkozásnak ellentálljon.

Jokohama, július 9.

A kormány még tíz szállítóhajót bérelt ki, hogy új csapatokat szállítsanak Kinába. Rendeletet bocsátottak ki, a mely megtiltja a lovak kivitelét.

A követségek sorsa.

London, július 9.

A Reuter-ügynökség egy Tiencinből mult hó 29-én elküldött és Csifuból e hó 7-én táviratilag továbbított jelentést közöl, a mely szerint Pekingből egy futár érkezett Tiencinbe június 24-ig terjedő jelentésekkel, a melyek szerint az angol követség körül vívott harcban öt tengerészkatona esett el, egy tiszt és hat legény pedig megsebesült. Azonkívül elesett egy-egy francia, németalföldi, olasz és orosz és néhány európai megsebesült. A tatár város kapuját német katonák őrizték a kinaiktól elvett ágyukkal. A legközelebbi kapukat kelet felé Tungfuszsiang tábornok tartotta megszállva csapataival és egy hátultöltő ágyuval, a többi kaput pedig szintén kínaiak tartották megszállva ágyukkal. A kínai városnak majdnem valamennyi háza porrá égett. A boxerek fogynak a nagyobb részét. Csak a britt és a német, valamint az orosz követségnek egy része maradt meg a csapatok őrzete alatt áll. A követség közelében lévő kínai házak is elpusztultak. A császári városrészt Tungfuszsiang csapatai őrzik, a kinek állítólag 20.000 embere van Peking és Tiencin között. Tuan és Csing herczegek állítólag 2-3000 fegyverzett katonával harcra indultak a boxerek ellen, a kik Csing herczeget el akarják fogni. A követ azt

az ő szemeiből is kicsordult egy könyösepp, hogy most már együtt sirtak az apa, anya és gyermekek.

A beteg erőtellenül hanyatlott vissza párnái közé és mosolygott. A kezei ott nyugodtak a férje fején, aki ártatlan gyermekeit ölelte magához s ajkai gyengén, sóhajtásszerűleg rebegték:

— Boldog, ismét boldog vagyok, Béla!... És lehunyt a szemeit, melyekre jövővi álom nehezedett.

Csak Horthy Béla és gyermekei imádkoztak még sokáig az ágy lábainál, nézve az inceselkedő napsugarakat, melyek glóriát vontak az álmodó asszony szép feje fölé.

És azután éj lett, a halál éjszakája.

Harmadnap a Horthyék lakásán csomagolták s nehéz társzekerekkel szállították a butorokot a vasúthoz.

Elköszönt az egész család, az apa és a gyermekek, hogy ne is térjenek vissza többet soha. Minek? Aki őket szerette, az már szegény a föld alatt nyugszik, aki pedig még szeretné...

A becsületes ember megtartja egy haladókló kezeibe tett esküjét, ha a szíve szakad is utána! — mondotta Horthy s úgy elment, hogy még csak bucsut sem vett Szemerjai Olgától és a visszhangos erdőből.

jelent, hogy mikor június 24-én elhagyta Pekinget, az ottani idegenek között nem léptek föl betegségek. Az élelmiszerek és lővszerek annyira fogytán voltak, hogy nem mertek lőni, nehogy a lővszer elfogyjon. A Reuter-ügynökség tudósítója megjegyzi, hogy ez a jelentés valószínűleg látszik, de mivel kínai forrásból ered, valószínűleg túlzott. Az idegenek helyzete nagyon kétségbeesítő, de azért nem kell lemondani arról a reményről, hogy a követségek még egy ideig tartják magukat.

Az európaiak védelme.

Berlin, július 9.

A Wolff-ügynökség jelenti: Vilmos császár a következő táviratot kapta Cintoából:

Felséged táviratának közlésére a santungi kormányzó ezt válaszolta: Kezdetből fogva legnagyobb aggodalomban voltam a Pekingben rekedt európaiak miatt. Ismételten próbáltam kéréseket küldeni és segítséget hozni nekik, de ez nem sikerült. Most a Pekingbe vivő utak mind tele vannak lázadókkal és minden intézkedés csak még kevesebb kilátást nyújt a sikerre. Mindazáltal teljesíteni fogom kötelességemet és minden lehetőséget elkövetek, hogy az európaiaknak segítséget vigyek.

Berlin, július 9.

A Wolff-ügynökség jelenti: A német hajóraj főnöke táviratozza Takuból 7-iki kelettel:

Egy hajóraj-gőzössel Nagaszakiba küldtem néhány német és belga menekültöt, a kik tegnap Tiencinből ideértek és pedig 16 asszonyt, 9 gyermeket és 19 férfit. E hó 2-án kelt jelentés szerint a sebesültek mind jól vannak. Tiencin felé még most is csak a viziút van nyitva.

Az idegen telepek ágyuzása.

Berlin, július 9.

A Wolff-ügynökségnek jelentik Londonból tegnapi kelettel: A londoni külügyi hivatal a pekingi helyzetről nem kapott újabb hírt a sanghaji főkonzulnak amaz állítólag megbízható értesüléseken alapuló jelentése óta, a melyet tegnap azonnal közzétettek s a mely szerint e hó 3-án két követség még tartotta magát és a boxerek között nagy demoralizáció jelei mutatkoznak. A külügyi hivatal ma reggel Tiencinből e hó 6-án kelt táviratot kapott az odavaló angol konzultól, a mely szerint a kínaiak ismét megkezdték az idegentelepek ágyuzását.

London, július 9.

A lapok egy sanghaji táviratot közölnek, a mely szerint az összes britt alattvalók azt a parancsot kapták, hogy hagyják el Szecsván tartományt.

Meggyilkolt püspök és apácák.

Csifu, július 9.

Mukdenben meggyilkolták a katolikus püspököt, két lelkészt és két apácát. Julius 5-én azt táviratozta a hiszinjungi dán misszió, hogy a boxerek bekerítették s hogy még csak két napig tarthatja magát. Egy kozákcsoport több idegennel és az angol konzullal segítségére ment a misszióknak.

Kantonban csend van.

Hongkong, július 9.

Kantonban teljes nyugalom van. Az üzletek rendesen folytatják tevékenységüket. A kínaiak egyértelműleg kijelentik, hogy ha Li-Hung-Csang Kantonban marad, nem lesznek zavargások. Eszokról érkezett kínaiak azt mond-

ják, hogy a boxerek gyűlölik a kantoniakat és azt mondják, hogy a kantoniak hozták az európaiakat először Kina északi részébe.

A pekingi vérfürdő.

London, július 9.

Sanghai-i jelentés szerint a pekingi vérfürdőben az európaiak oly hevesen harcoltak, hogy a küzdelemben kétezer kínai és ötezer boxer esett el.

A német császár újabb beszéde.

Berlin, július 9.

A Kinába rendelt hajóraj ma délben Kielből elindult. A „Kurfürst Fridrich Wilhelm“ legénységét Vilmos császár a következő beszéddel bocsátotta el:

Ti vagytok az első pánczélos hajóhadosztály, a melyet külföldre küldök. Gondoljatok arra, hogy ravasz, alattomos, de modern fegyverekkel felszerelt ellenség ellen kell harcolnotok. Bosszuljátok meg a kiontott német vért, de kíméljétek az asszonyokat és gyermekeket.

Nem fogtok addig nyugodni, míg a kínaiakat le nem vertem, vérlázító tetteiket meg nem bosszultam. Ti különböző nemzetiségű katonákkal együtt fogtok harcolni, legyetek velök mindig jó bajtársak!

Oroszország már harcol?

Budapest, július 9.

Nankingi távirat jelenti: Paotingfuból az a hír érkezett, hogy nagy japán-orosz hadsereg vonult Peking felé. Langfangig vasuton mentek. Onnan Huangstum felé 15 km.-nyire gyalog mentek s Pekingtől délre nyomultak, ott aztán a sereg két részre oszlott. A kínai seregeket legyőzték. A kínaiak állítólag 1000 embert veszítettek. Más oldalról azonban ezt a hírt még nem erősítették meg.

Hogyan végezték ki Pekingben az európaiakat?

— Egy abbé följegyzései. —

Arad, július 9.

A pekingi vérfürdő egész Európában beszéd tárgyát képezi. Ezrivel mérsárolták le a védtelen európai embereket, a kik legnagyobb részben intelligens uri emberek voltak. Most, mikor már több ízben erősítették meg a rémséges hírt, hogy Pekingben egyetlen európai ember sem maradt életben, épen aktuális Garnier abbé leírása, a ki mint szemtanú, borzalmas, de tagadhatatlanul érdekes képet ad arról, hogy milyen leleményesek a kínaiak a vérengzésekben, a kegyetlen kivégzési módok föltalálásában. Garnier Abbé a következőképp jegyezte föl:

A kínzások elseje, az ugynevezett pofozási rendszer. Két pribék legyüri a szegény áldozatot. Le kell térdelnie. Aztán az egyik hóhérlégeny a hajánál fogva lerántja a fejét a térdére, úgy, hogy az egyik arczára fekszik. Valami talpszerű anyaggal, amit négy erős borszeletből fűztek össze, a másik segéd kiosztja a pofonok számát, annyit éppen, amennyit a mandarinnak rendelni tetszik. Az ütések ereje olyan nagy, hogy az áldozat már a legelsőtől is elveszti az eszméletét. Ha a kiszabott pofonok száma túl nagy, akkor némi kímélettel osztják ki őket. Két egyenlő részben kapja a kipécézett áldozat a két orcájára. Persze a szegény fej nem türi nyugodtan a büntetést. Mit tehet egyebet, hát rettenetesen feldagad. Sokszor a fogak is egytől-egyik kihullanak.

A kínai jogszolgáltatás második foka a két-fajtájú *ketrecz*. Az egyik olyan kicsiny, hogy lehetetlen benne mozogni. Nyolczvan czentiméter a magassága és alig félméter a szélessége. A második fajtájú, az akasztós ketrecz. Másfél méter magas, de a szerencsétlen ember lába nem éri a földet. Az egész olyan, mint egy felborított hordó, amelybe beültetik a vétkezőt. Felül pedig a nyakának akkora nyilást engednek szabadon, hogy épen csak meg ne fuladjon. Ha egy csöppet is meg találna mozdulni, fuladozni kezd . . .

A harmadik foku büntetés a *kéz és a láb megkínzása*. Ennek is van egy enyhébb módzata. Olyan szerszámba helyezik a lábfejet, amely összeszorítható. Aztán jön a csavar. Rövid félóra múltán a boka teljesen lapossá lesz. A kéz ujjai közé pedig apró pálczikákat tesznek és aztán vastag kötéllel mindaddig szorítják, ameddig csak lehet. A szigorubb eljárás pedig az, hogy az áldozat testében párhuzamosan bemetszik a bőrt. Aztán szépen megfogják az egyik végét és lehúzzák, — helyesebben lenyúzzák — a késsel kijelölt bőrsávon. Szóval szíjakat hasogatnak a hátából. Ezt a büntetési módot csak nagyon súlyos esetekben alkalmazzák. Például felségsértés miatt . . .

A *fojtogatás* egy fokkal kisebb büntetés, mint a megöletés. Az elíteltet valami nyilvános helyen keresztrefeszítik. A nyakra azután hurkot tesznek. A hóhérok egyszerre meghúzzák a hurok két végét. Az áldozat arcza előbb vérpirossá lesz, azután megkékül. A szemei tágra nyílnak. Nehány pillanat múltán elveszti az eszméletét. Ekkor hamar feloldják a zsineget és megvárják, míg magához tér. Mikor már visszanyerte eszméletét, megisméltik az eljárást. ~~Ő nem~~ sokszor, csak három, négyszer. Azután az elítelt ismét szabad. Ha ugyan kíván — és bír — még élni.

Minden büntetések legborzalmasabbja az ugynevezett *lassu halál*. Ugy hajtják végre azt az ítéletet, hogy a szegény bűnöst *tízezer darabra darabolják*. A piacon oszlopot állítanak föl, ahhoz úgy odakötözik a szerencsétlent, hogy mozdulni sem bír. A nyakát vasbilincs közé erősítik. Az oszlop mellé egy nagy kosarat helyeznek, színültig megtöltve éles késekkel. Aztán kiosztják a késeket. Megkezdődhetik a czéldobálás. Előbb azonban elfátyolozzák az áldozatait szeméit, hogy ne lásson. Persze, nem fátyollal, hanem vérrel. Leskalpolják a fejbőrét és a kiömlő vére eltakarja a szemét a világot. Azután ismét a pribékek kezdenek működni. Valahány kés talált, mindannyival egy-egy darabkát kivágnak az elítelt husából. A melyik kés nem talál, azzal újra kell próbálni a czélba dobást . . .

A vége pedig az, hogy az a valaki „lassan meghal.” Így nevezik ezt a kivégzési módot Kínában.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Durand és Durand, bohózat.
Szerda: B. A. L. E. K., operette.

* Durand-Durand bohózat kedden igen érdekes szereposztással kerül színre. A fűszeres Durand László Gyula, az ügyvéd Palágyi Lajos lesz. Mezei Péternek kiváló jó szerepe Coquar-pier. Nyilasy pedig a panaszos Javanon szerepében fog nagy derűtséget okozni. Turcsányi Olgának Paquerette szerepében lesz alkalma megmutatni tehetségét. A többi nagyobb szerepben is kiváló jót fognak produkálni Bácsné, Angyal Ilka és Harmath Józsa. A bohózzal együtt a *Luri-Luri* trio mutatványai lesznek.

* B. A. L. E. K. *Herva* szép zenéjű opettjének bemutató előadása szerdán lesz. Piperlint,

a kinek a híres házasságközvetítő irodája van, Andorffy Péter játssa. Egy építési vállalkozót játszik Nyilasy, a feleséget Felhő Rézsi. A házasságközvetítő felesége Turcsányi Olga, ki sokoldalúságának bizonyítékát adja ezzel a szereppel is. A darabban hatásos szerepe van még Erczkövy Károly, Fenyéry Mór, László Gyula, Szadai Ferencz, Parlagi Kornélia és Harmath Józsanak. Jegyek a szerdai bemutató előadásra már válthatók a téli pénztárnál.

* Színészet Mezőhegyesen Pesti *Ihász* Lajos szintársulata csütörtökön fejezte be Makón működését s onnan 12 előadásra Mezőhegyesre rándultak át, hol az előadások sorozatát tegnap este kezdték meg az *Aranykakas* bohózzal. Mára a *Kuruczszurfang*, holnapra Szalamith van kitűzve előadásra.

* Román Színház Magyarországon. Pár év előtt a magyarországi románok egyesületet alakítottak, melynek főadata egy Magyarországon létesítendő románnyelvű színház. A most kibocsátott évi jelentésből kitűnik, hogy az egyesület eddig elég szép sikerrel működött, mint-hogy a nevezett czélra közel 280.000 koronát gyűjtött már össze. Az egyesületnek tizenkét alapító tagja van, köztük első helyen dr. Mihály, Viktor balázsfalvi érsek, ki jelentékeny összeget adományozott már a román színház czéljaira.

A szép asszony doktora.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 9.

Szeretném tudni, hogy ki az ördög ismerte eddig a Schwarcz G.-féle műkárpi-tos czéget? Senki a világon. Legalább a Józsefvárosban és a Belvárosban senki. A Terézvárosban is csak a legszűkebb társaság, a mely véletlen épen a Schwarcz-féle butorokkal rendezte be a lakását. A Lipótvárosból pedig bizonyára csak az az egy doktor ismerte a czéget, a kiről ez a kis história szól, a melyet ime újságírói

A szép szőke doktor, a Lipótváros egyik keresett köz- és váltóügyvéde, véletlenül ismerkedett meg a Schwarcz-családdal és ugyan nagyott nézett, a mikor meglátta Sch.-né, a ki egyik legszebb barna asszonya Budapestnek s a kit a korzón és a váczi-utcán úgy ismernek, mint a legszebb cigányt. A doktor urat denikve „megpörkölte a bájos asszony szemének égő lángja” és tüzesen udvarolni kezdett a bájos asszonykának. Hogy mennyire jutott, azt még akkor sem mondanám el, ha tudnám, mert nem vagyok indiskrét, de nem is mondhatnám meg, mert nem tudom. Csak annyit árulhatok el, hogy Schwarcz ur, a férj gyanakodni kezdett és nem várta meg, a míg a suttogások a füléhez jutnak, hanem gyors elhatározással a cselekvés himes mezejére lépett.

Erről az elhatározásról különben a Lipótvárosban két verzió kering. Az egyik szerint a férj egy randevut zavart meg előbb s akkor a doktor ur szerencsésen megugrott. A másik verzió szerint, a szép asszony ravaszul panaszkodni kezdett a férjének, hogy a doktor ur üldözi a szerelmével.

Elég az hozzá, hogy Schwarcz ur egy hét óta feldult arcczal kereste a szőke doktort, a ki viszont épen csak Sch. urat nem akarta kliensnek és ügyesen kisiklott előle. Sch. ur ekkor a végsőre szánta el magát. Az alkotmány-utcai törvényszéki palotában várta napról-napra a doktort, a kit épen pénteken sikerült Bálint bíró előszobájában megcsipnie.

A doktor ur mosolygó arcczal fordult felé. Ebben a pillanatban két csattanás hangzott el. A csattanásokra nézve ismét megoszlanak a vélemények. Sch. ur azt mondja, hogy mindakét csattanás a doktornak szólt, a doktor viszont azt állítja, hogy a pofonok megoszlottak. Meddő dolog volna e felett sokáig vitatkozni.

Botrány mégsem lett belőle. Nem pedig

azért, mert a zajos jelenetnek épen csak két újságíró tanuja volt és a doktor ur elég értelmes és taláékony volt arra, hogy mindakettőt segédekül kérje fel és ezzel a gentelmanlik peccsétjével zárja le a pletykát. Sch. ur azonban azt válaszolta a segédeknek, a mit Cayrol bankár a Serge Panine II-ik felvonásában: — Ah! Párbaj! En nem verekszem karddal, hanem birokra kiállok a doktor urral!

— Nem vagyok én paraszt! — felelte a doktor és még szombaton este megkorbácsolta Sch. urat.

A dolognak most már okvetlenül a bíróságnál lesz a folytatása.

Hogy csak becsületsértési per lesz-e, vagy válópör is, azt még talán Sch. ur sem döntötte el.

De hogy az üzletének reklamot csapott, az bizonyos, mert egy hét múlva bizonyára nem lesz a Sch. féle üzletnél keresettebb műkárpi-tos czég a Teréz városban.

A trónörökös házassága.

(Szenzáció a suttogások Bécsben.)

Bécs, július 9.

Véget ért az udvari nászhét. A trónörökös esküvője a minap ment végbe, nagy csendben Reichstadtban, a menyasszony hazájában s immár elszéledt a csekély számú nászvendégség, valamint az újságriporterek nagy légiója, mely odasereglett vala az örömház kapui elé, mert hisz a házba úgy sem fért volna belé, hogyha szabad lett volna reá nézve is a bejárat . . . Ő Felsége visszavonult mult szombaton nyaralójába, a „Salzkammergut gyöngyébe,” a hó-bortos Traun partjához odasimuló Ischlbe. A császári ház és külügyek miniszteré, gróf Goluchowski is ellátogatott pár hétre felségének szülővárosába, amoda messzire Franciaország délnyugati tengerpartjára. A többi miniszterek, ugy a közügybeliek, valamint az osztrákok, nagyobb részben követték a külügyér példáját, ide hagyták a székvárost, ki ide, ki amoda, felkeresték a „Landfrischét.” Csak még az elnökminiszter, dr. Körber egyedül „dudál a csárdában.” Az az — dehogyan „dudál” szegény feje! Inkább nyöszörög, kesereg fényes palotájában, várva a szent lélek sugallatát, mely kísértené őt a német-cseh Scylla és Charibdis vészthordó, feneketlen szorulatából.

(Suttogás az udvari nászról.)

Mély csend uralkodik az „egyetlen Kaiserstadt” palotájában, utcáiban. Még *Luеger* gazda pöffeszkedő otrombaságai, nadrágos kofáinak rikácsolásai sem háborgatják a teljes kánikulai nyugalmat, mert ezeknek nagyobb része is szivesebben szürcsöli a „spritert” odakinn a Prater valamelyik csapszékében, minthogy a pompás községházának pájzsa- és sör-szaggal telített tanácstermében izadjon. Kiváltkép miután a szabadelvűek kiküszöbölése után semminemű „Hetz”-czél nem kínálkozik ez időszert a városapák tanácskozása. Elaludt a közélet Bécsben, csakis néhány üzlete állat lebilincselte civis, vagyis a pénzmag hiányában benszorult hivatalnok és hirlapi napszámos kőzeng még a bűzös forróságban, szörpöli bágyadtan „nuszpiccolóját” a kávécsarnokok előtt halkan, de nagyon halkan, csak úgy suttogva tárgyalván a mult napok eseményeit, az udvari nász lefolyását.

(A trónörökös és az udvar.)

Udvari nász?

Hát csakugyan annak mondható a mult vasárnapi esküvő, amott Reichstadtban?

Halkan, nagyon halkan, sőt suttogva tárgyalják mindenütt, minden felől. És a külszen

elég okot szolgáltat arra, hogy a Tamásoknak igazat adjon a szemléző.

Hisz' hogy is nevezhetné valaki jogosan a reichstadti esküvőt udvari nászünneppnek, midőn a fejedelmi család *koronája* csakis messze távolságból sürgöny útján gratuláltatott fődvarmestere által a jegyespárnak; a főséges völegény *testvérei is távol maradtak* az ünnepeleltől, de sőt — a császári burgban végbe ment renunziáció-aktus után egyetlen egy fölebbvaló udvari dignitás, miniszter vagy titkos tanácsos sem törődött többé (vagy tetette magát, mintha csöppet sem törődne) a nászsággal, s annak cselekvő egyéniségeivel! Tehát, már hogy lehetett volna „udvari“ nász?! — Így okoskodnak a bécsiek uton-utfélen, halkán, nagyon halkán, suttogva.

Es hogy miért történt mindez ekként, miért maradt el a legközelebbi rokonság az esküvőről, mi oknál fogva merészkedik a hivatalos világ, az udvari benfentesség közönyösséggel tüntetni a trónörökös sziveválasztottjával való egybekelése irányában? Ennek a megfejtését is bőven megadják a suttogók. Sok, meg sokféleképen magyarázzák a felütlő jelenségeket, s zöldnél-zöldebbeket hallani minden oldalról, hivatott és hivatlan exegetusoktól. Részemről csupán csak egyetlen egy magyarázatnak adhatnék hitelt, még pedig azért, mert olyan körből vettem, amelyből jogosan föltehető, miszerint igazán „beavatottak“ is megfordultak.

(Ferenoz Ferdinánd és a magyar korona.)

Emez oldalról szerzett saját értesülésem szerint nem tagadható, hogy a trónörökös és közelebbi rokonsága között csakugyan *komolyabb meghasonlás állott be*. Azonban a meghüségülésnek valódi oka nem épen a menyaszszonyválasztásban magában keresendő, hanem inkább a *trónörökös küssé* — hogy is mondjam — *külföldi meherében, melyet az egybekelés engedélyének kiküzdésében alkalmazott*.

Szükségtelen emitt újból kiemelnem mindazon, sehogy sem lényegtelen nehézségeket, melyek — úgy a fejedelmi család házi törvényeiből, rendszabályaiból, valamint némely közjogi viszonyokból is kifolyólag — gátlólag befolyásolták vala a trónörökös tekintetbeeső törekvését. Legilletékesebb helyről s különösen a *trónörökös testvérei részéről, behatóan lett figyelmeztetve a főherczeg mindazon kínos viszályokra, melyek szerelmi vágyai teljesítésének következtében beállhatnak*.

Egy alkalommal, az egyik fenséges rokon az általvélt ellenérvelésének nagyobb nyomatékot szerezhetni, hogy a császári család házi törvényeire hivatkozva, *oda mutatott Ő felségének ama föltétlen jogára, hogy — a császári koronát illetőleg — az örökösödési rendet, teljhatalmulag meg is változtathatja*.

Hogy helyén volt-e, vagy czélszerű eme bizalmas intelem, azt kár volna e helyen bonczolgatni, elég az hozzá, hogy a megintett rokon azzal válaszolt, hogy mondá: *a magyar koronával nem rendelkezhetik a család feje önkényt, minél fogva ha kenyértörésre kerülne a dolog, Ő, a trónörökös, mint magyar király fogná az osztrák koronát is kivívni a maga részére*.

(A házasság és a csehek.)

Relata refero: Ugy beszéltem el az ügyet, amint nekem beszélték, még pedig olyan körben, melyet, — miként már említem — *okom van illetékesnek tekintenem*. És ha csakugyan előfordult a fentebb vázolt epizód a kérdéssé tárgyalások lefolyásában, a magas rokonság neheztelését ime, azóta némely tünetek csakugyan igazolni látszanak legalább az egyik politikai érv szempontjából, mely a házasság ellen felhozott.

A trónörökös párja ugyanis tudvalevőleg egy olyan cseh mágnás házból származik, mely főállása óta egész a jelenkorig hü szövetségese a cseh nemzeti pártnak. A Chotek grófi család minden egyes tagja az ugynevezett „Cseh államjog“ leventéinek legelső sorában kardoskodik, vállalva az ultramontán-cseh feudális főnemességgel. Attól kellett tartani az uralkodóház méhében, hogy nem-e visszahatólag befolyásoljandja a trónörökös házassága jövőben a birodalom politikai fejlődését, közjogi érdekeit? S ime a cseh nemzeti sajtó már is elég otrombán belémarkol eme kényes politikai és érdekviszonyok hálózatába, a cseh nagyvási aspirációknak reklamálván egészen a jövőendő császár-királyt, aki egy „hüségese cseh nemzedék sarjadékát vette feleségül.“

Ábránd, fellengzés, botorság — azt mondják tün erre némelyek. Igaz. Csakhogy a prágai sajtóhősök soha sem eszeltek még ki olyan ostobaságot, amelyet a cseh „őh nép“ nemzeti dogmává nem avatott volna föl . . .

K. M.

MULATSÁGOK.

Vigalmi naptár:

Julius 15. Az aradi dalegylet népnünnepélye (Városliget.) — Az aradi szócómunkások szakegyletének júliá-lisa (Csálai erdő.) — Hsngverseny és tánczvizalom Gyó-rokon.

Julius 22. Az aradi cigányzenészek egyrészenek júliá-lisa (Csálai erdő.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népnünnepélye (Városliget.)

(=) Az aradi dalegylet népnünnepélyére nagyban folynak az előkészületek. A már gondosan összeállított programot újabb és újabb számokkal bővítik ki. A rendező-bizottság azon fáradozik, hogy minden tekintetben élvezetes szórakozásban részesítsék a közönséget. Délután 4 órakor nagy bicikli versenyt rendeznek. Az első díj nagy arany-érem, a második nagy ezüst-érem, a harmadik kis arany-érem, a negyedik kis ezüst-érem. Adijakat a helyszínen osztják ki, versenyezhet minden aradi kerékpáros.

Az elcsapott segédjegyző boszúja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 9.

Régóta folyik a kiméletlen hajsza Popeszku Miklós, Lazur község jegyzője ellen. A lakosság minden követ megmozdított, hogy a jegyzőt hivatalából kitétesse és több ízben felkereste ez iránt a felsőbb hatóságokat is.

Nemrégiben egy 150 tagu küldöttség kereste föl Beöthy László biharmegyei főispánt. Lazuri földmivelő emberek voltak valamennyien és keservesen panaszkodtak Popeszku jegyző ellen. Vádolták visszaélésekkel, hivatalos erőszakkal és kérve-kérték a főispánt, hogy Popeszkut, a „falú zsarnokát“ minél előbb függeszse föl állásától. A főispán megnyugtatta a panaszosokat és ígérte nekik, hogy az ügyben hivatalos vizsgálatot fog indítani, a mely majd kideríti az igazságot.

A küldöttség haza ment s a vizsgálat meg is indult, de nem ment olyan gyorsan, mint azt a lazuriak szerették volna. A türelmetlenkedők újra összeálltak és a magyar-csékei főszozgabirót keresték föl, de most már egyenesen azzal a kéréssel, hogy a jegyzőt azonnal csapja el.

A főszozgabiró természetesen nem teljesítette a lazuri atyafiak kívánságát, hanem ő is arra intette őket, hogy várják meg a vizsgálat végét, a mely már ugyis közel van.

S a vizsgálat jó ideig eredménytelenül folyt. Sehogy sem tudtak a hivatalokban olyasminnek a nyomára akadni, a mi megmagyarázta volna a lazuriak elkeseredését.

Végre egy fordulat állott be a vizsgálatban, a mely világosságot derített az ügyre. Az egész hajsza ugyanis, a mint most rá is jöttek, *bujtogatás következménye s a lazuriak titkos unszolásra mentek el jegyzőjük ellen vádaskodni*. A bujtogató pedig Fuzi Ernő, a jegyzőnek egyik *elcsapott írnoka*, a ki *boszuból* lázította föl a lakosságot volt gazdája ellen.

A hiszékeny oláhok csábitóját most elfogták, mielőtt még veszedelmesebb galibákat okozhatott volna. *Fuzi a csendőrség kezében van*, a felbujtott oláhok pedig, a kik a község-háza előtt csoportosultak, mint tudósítók telefonálja, a csendőrök első felszólítására eloszlottak s így remélhető, hogy az ügy komolyabb következménnyel, Fuzin kívül nem fog járni senkire.

Egy nyomorgó család hatvanezer koronája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Bármely regényírónak dicséretére válnék, ha olyan történetet gondolna ki, mint amilyen egy *battonyai* család históriájában lejátszódott. S az embereknek amaz ezrei, akik a meggazdagodás problémáján vesztegetik el drága idejüket, ebből a történetből is megismerhetik, hogy az emberi boldogulás titka a sors kezében van, annak utjai pedig kiszámíthatatlanok.

Hogyan kellene meggazdagodni? Ez a kérdés töltötte be a lelkét Rácz János, volt battonyai lakosnak is, aki már sokféleképpen próbált szerencsét, de nemcsak meggazdagodni, hanem életét napról-napra föntartani is alig tudta. Eredetileg tímármester volt, utóbb mindenbe belefogott, de mindig e kevés szerencsével. Végre szatócs-üzletet nyitott s mikor azzal is tönkrement, elkekeredésében pénzzé tette mindenét és családját Battonyán hagyva, *ki ment Amerikába*.

Felesége és gyermekei csak várták, várták, mikor jön vissza Rácz János dugazdagon, de hiába várták. Hirt sem adott magáról és a család nyomorban maradt mind e mai napig.

Rácz János pedig ezalatt rövid életpályát futott be az új világban. Csikágóba került, ahol munkát akart keresni, de nem talált. Hiába járta a várost. Egyszer aztán, amint a világváros egyik élénk utcáján akart áthaladni, *elűtötte a villamos vasut és Rácz János meghalt*.

Ezzel a történetnek vége volna. De ha vége volna, akkor semmi különösen érdekes nem volna benne. Ám ez nem sablonos eset, mert Rácz János halálával még nincsen vége a históriának.

Egy fölötte élelmes amerikai ügyvéd, aki éppen a végzetes villamos kocsin utazott, kíváncsiságból leszállt a kocsiról és megnézte az elgázolt idegent. Aztán pedig egy ötlete támadt: megkereste zsebeiben az írásait s látván azokból, hogy Rácz magyarországi, battonyai illetőségű honpolgár, nyomban felvilágosítást kért róla, hogy a csikágói hatóság előtt a személyazonosságot megállapítsa. Ezután értesítette Rácz családját a szerencsétlenségről, de egyben fölhatalmazást kért, hogy nevében ő kártérítési pört indíthasson. Kijelentette azonban, hogy a pör indításáért előre egy fillért sem kér. Még bélyegekre sem.

Az ügyvéd aztán tényleg bepörölte a villamos társaságot s a pör szerencsésen végződött, amennyiben a villamos társaságot *25,000 dollár kártérítés fizetésére ítélték*. Ennek a felét az ügyvéd megtartotta busás tiszteletdíj gyanánt, a másik felét pedig *12,500 dollárt*, elküldte Budapestre, a magy. kir. belügyminisztériumba

azzal, hogy az összeget Rácz családjának kézbesítsék s a belügyminiszter erről már értesítette is az illetékes battonyai hatóságot.

Igy jutott a szegény család 60,000 koronához Rácz János szerencsétlen halála által.

A szegedi evezős-verseny.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Vasárnap délután folyt le a Tiszai Regatta Szövetség országos amatőr evezős-versenye Szegeden, az ország evezőseinek nagy érdeklődése mellett. A Stefánia-sétány előtti Tisza-part, hol a célpont volt, változatos, színes képet mutatott ez alkalommal. Az izgalmas mérkőzéseket igen sokan nézték végig, közöttük számos aradi is, ami természetes, miután a Maros aradi evezős egyesület révén erősen érdekelve voltak.

A versenyelnök Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, a Tiszai Regatta Szövetség elnöke volt. A számos aradiak sorában a következő hölgyek jelentek meg: Szathmáry Gézané, Mihályi Gusztávné, Marosy Miklósné, Vannay Gyuláné, Szathmáry Mariska.

Legjobb napja a Magyar Athletikai Clubnak volt, mely négyes győzelemmel került ki a versenyekből. A Maros most nem tért vissza az eddig szokásos nagy diadallal, mihez sok esély játszott közre. Többek közt a Tisza rendkívül hullámos volt, ami erős és döntő szerepet adott a véletlennek. Ezzel szemben pedig hiábavaló minden szorgalmas training.

A versenyek lefolyása a következő volt:

I. Kettős párevezős-verseny.

1. Szegedi csónakázó egyesület.

Erre a számra nevező sem volt több. Igy a győzelem valkoverben történt.

II. Junior-négyes.

1. M. A. C. evezős-osztálya.

2. Maros aradi evezős-egyesület.

A Maros mindjárt a pálya elején kénytelen volt feladni a versenyt az erős hullámverések miatt.

III. Junior-skiff.

1. M. A. C. evezős-osztálya. (Raits Lajos.)

2. Torontáli hajós-egyesület. (Mihalovits István.)

Az előbbi számban történt esethez hasonlóan a torontáli hajós-egyesület részéről induló Mihalovits István is feladta a hullámok miatt a versenyt.

IV. Növendék verseny.

1. Szegedi csónakázó-egyesület.

2. Maros evezős-egyesület.

A Maros itt se evezett a célíg.

V. Race-négyes.

1. Szegedi csónakázó-egyesület.

2. Maros aradi evezős-egyesület.

A két induló között nehéz küzdelem fejlődött ki s nagy erőfeszítéssel dönt el a szegediek javára. Az aradi csolnakon eveztek: Dániel Péter 4-es, Döbrenty Gábor 3-as, Hady Antal 2-es, Groh Jenő 1-es; kormányos Jegessy Károly. Ugyanaz a csapat, mely rövid idő előtt a budapesti nemzetközi regattán olyan szép győzelmet aratott.

VI. Következett a molnárok versenye, majd pedig:

VII. Race-skiff.

1. M. A. C. evezős-osztálya. (Raits Lajos.)

2. Szegedi csónakázó-egyesület. (Meák Gyula.)

Meák rosszul startolt, kezdetben vagy tíz csolnak hosszal maradt el versenytársa megett. Igen szépen evezett ezután s a célnál két csolnak hosszal lett második.

VIII. Palánkos senior-verseny.

1. M. A. C. evezős-osztálya.

2. Maros aradi evezős-verseny.

3. Szegedi csónakázó-egyesület

Ez volt a legizgalmasabb mérkőzés. Mindhárom csolnak egy vonalban halad, a fordulónál a Maros előre huz és vezet, majd rossz vízbe jut és átveszi a vezetést a M. A. C. csolnakja, mely erős küzdelem után félcsoznak hosszal elsőnek érkezik be. Gyenge harmadik. Érdekes, hogy a szegedi és aradi csapat ugyanaz volt, mely az 5-ik számban mérkőzött, hol az előbbi győzött, míg most jóval elmaradt a „Maros“ mögött.

A versenyek után a szegedi Kass-féle vendéglőben társasvacsera volt. Az aradi evezősök ma tértek haza az arad-csanádi vasutaknak részükre szívélyesen rendelkezésre bocsátott kiállításos szalon-kocsiján.

HIREK.

Viharok mindenfelé.

A pusztító orkán, a mely szombaton délután Arad fölött elvonult, nem volt helyi jellegű. A ma esti fővárosi lapok Közép-Európának számos pontjáról közölnek hasonló viharokról szóló távirati jelentéseket, sőt még a mai éj folyamán is érkeztek újabb táviratok.

Az egész Felvidéken három nap óta szakadatlanul esik az eső. Sok helyen, mint tudósítónk telegrafálja, felhőszakadás és vihar dul, mely nagy kárt okoz a mezőkön és vasuti pályatesteken. A nagy esőzések következtében a Poprád folyó kiöntött, ugyszintén a Hernád. A víz számos lakásba behatolt. Egy tejeskocsit, melybe két ló volt fogva, ma reggel a Hernád magával ragadott. A kocsin levő két ember a lovakkal együtt a vízbe fullt.

A Rima vize megdagadt és a Nyustya melletti hidat a rajta álló 14 emberrel együtt elsodorta. A szerencsétlenek közül eddig négynek e holttestét találták meg.

Varsó környékén pedig olyan óriási viharok dülnek, hogy sok erős lakóház is összedőlt. Pajták, melléképületek romjai rakáson hevernek mindenfelé. Az egész idei termés elpusztult a viharban. Azonkívül sok ember esett az orkánnak áldozatul. A villám ugyanis eddig hetvennyolc embert sújtott agyon.

Uj Szent-Annáról a következő tudósítást vettük: Az aratást három nap előtt kezdték meg. A hőség oly óriási volt hogy több napszámos rosszul lett; egy asszony meg is halt napszúrás következtében. A nép az aratás eredményével meg lett elégedve, ha szombaton nem dühöng a borzasztó vihar. A szélvihar erős fákat gyökerestől rántott ki, óriási kárt tett a búzában, gyümölcsben, s a veteményekben. Este felé megeredt aztán a várva várt eső, mely lehűtötte a levegőt. Vingán, mint tudósítónk jelenti, a templomban 15 ablakot betört a szél és megrongálta sok háznak a tetjét. A vetésekben okozott kár itt is tekintélyes. Világoson és Galsán a szélvihar a gyöngébb alkotmányu épületeket ledöntötte, a szőlőkben pedig százával tördelte ki a karókat. Hasonló hírt jelent pankotai tudósítónk.

— A haldokló koronaőr. Szilágy József koronaőr állapota, mint fővárosi tudósítónk telegrafálja még, mindig aggasztó. Állapota egyre súlyosbodik s a katasztrófára minden perczen el vannak készülve.

— Egy czáfolat. A félhivatalos Bud. Tud. jelenti: Egyes lapok ama hírével szemben, mintha nárai Szabó Miklós a Kuria elnöke nyugdíjba

menne, legilletékesebb helyről kapott felhatalmazás alapján leghatározottabban kijelenthetjük, hogy ugy a nyugdíjaztatásra vonatkozó híresztelések, mint az ahhoz fűzött kombinációk teljesen alaptalanok.

— Bulgária a tönk szélén. Kés, villa, olló nem gyerek kezébe való, — tartja az oktató példabeszéd. Épen ily veszedelmes éles számszám egyik-másik nép kezében az önnállóság is. Miután a Balkán-államok fölszabadultak tele vannak az uri anarkia betegségekkel. Hol hetenként való kormányválságok, hol összeesküvések, kivégzések és politikai gyilkosságok híre érkezik belőlök. Most Bulgária pénzügyi bukása a készülöben levő legujabb politikai szenzáció. Kobeko orosz államtanácsos ugyanis, mint tudósítónk telegrafálja, a szófiai „Mir“ című lap egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy Bulgária pénzügyi viszonyai annyira ziláltak, hogy a már teljes lehetetlenség a bukástól megmenteni.

— Megbüntetett aradi kereskedő. K. K. aradi kereskedőre nagy bírságot rótt az iparhatóság a tisztességtelen versenyt tiltó törvénybe ütköző reklám miatt. K. azt hirdette, hogy üzlet felosztás folytán általános feltűnést keltő olcsó árakon adja el áruit s az erről szóló hirdetményét kitétte a kirakatába. Az iparhatóság, miután a hirdetésben gyors vásárlásra való ingerlést s a szolid kereskedelemnek ezáltal megkárosítását látta, K-t 100 korona pénzbírságra s mert végeladásra engedélyt nem kért 100 korona büntetésre ítélte; ezen kívül a gyors eladás folyamán történt bevétel megállapított összegének 10 százaléka fejében 1310 korona lefizetésére kötelezte. A súlyos büntetés kiszabását a miniszter szigorú rendelete közzé tette s ugyancsak ennek értelmében volt szükséges — tekintettel több az utóbbi időben történt esetre — a meg nem engedett végeladás alá börtön büntetését is. Megtörtént ugyanis nemrégiben Aradon, hogy egy ilyen üzelméről ismeretes kereskedő többször lefizette a bírságot és újra a törvény ellen, gyors vásárlásra ingerlő hirdetéseket tett közzé miután az ilyen üzlet busásan behozta neki a büntetés összegét s ezenfelül nagy jövedelmet.

— A rendőrök, hivatalszolgák, tűzoltók lakbérére. Aradváros pénzügyi bizottsága ma délután Kádas Kálmán adóügyi tanácsnok elnöke alatt ülést tartott, melyen a városi rendőrök, hivatalszolgák és tűzoltók lakbér iránti kérvénye került tárgyalásra. A nevezettek csekély javadalmazásukon kívül arra hivatkoznak, hogy az állam és megye hasonló alkalmazottai kapnak lakbért, s nagy összeget szavazott meg a város néhány évvel ezelőtt a tisztviselők lakbér illetményére, csupán őket mellőzték. A pénzügyi bizottság, azzal a megokolással, hogy nemrégiben fizetésemelést kaptak a rendőrök, s ugy ok, mind a többi folyamodók lakbér illetményének megszavazása a városra nagyobb terhet róna, azzal a véleménynyel terjeszti ez ügyet a közgyűlés elé, hogy a kérelmezőket utasítsa el. E lakbér ügyet, melyre még visszatérünk, a szerdai közgyűlés fogja tárgyalni.

— A gyámhatósági pénzkezelés. Aradváros törvényhatósága, mint ismeretes, a gyámhatósági pénzkezelésről szóló szabályrendeletben módosításokat eszközölt. A belügyminiszter a módosításokat, most érkezett leiratában jóváhagyta.

— Meggyilkolt földbirtokos. Temesvárról telefonálja tudósítónk: Lacs József földbirtokos, temesvármegyei bizottsági tag, néhány nappal ezelőtt Kis-Torákra, torontálmegyei új birtokára költözött nyaralni. Ma reggel gazdaasszonyával

együtt meggyilkolva találták. A tettesek eddig ismeretlenek.

— **A központi bizottság.** Aradváros központi bizottsága holnap, kedden délután 5 órakor a városházán ülést tart.

— **Uj táviró-hivatal.** A m. kir. posta- és távirdai vezérigazgatóság Arad vármegyében a medgyes-egyházi posta- és távbeszélő hivatalnál, azzal egyesített távirdahivatalt rendeztetett be.

— **Ketteler és a bélyeggyűjtő diákok.** A meggyilkolt pekingi német követ, báró Ketteler híres volt mindig az előzékenységéről. Erről a tulajdonságáról ad bizonyosságot a kedves epizód, melyet itt elmondunk. Egy német vidéki gimnázium két buzgó bélyeggyűjtő diákja levélben arra kérte volt a pekingi követet, küldjön nekik Kinából néhány ritka bélyeget. Egy nap azután levelet kapott a két diák: Pekingből jött, nagy csomó ritka bélyeg volt benne, a követnek sajátkezűleg irt következő kísérő soraival:

Császári
német követtség. Peking, 1900. ápr. 2.

Klostermann Hellmuth urnak.

Warendorfban.

Levelezőlapján hozzám jutott kéréséhez képest ime küldök önnek bő választékot kínai és egyéb idegen postabélyegekből.

Báró Ketteler,
császári követ.

Negyvenkilenc napig volt utban a levél. A diákok nagy örömmel osztozkodtak a küldeményen, rögtön meg is irták köszönőleveleiket, de a szerencsétlen végű Ketteler báró ezt már nem kapta meg.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Vlakjovics Pál a maga és gyermekei Melimér, Duzsán és Milán, nemkülönbén számos rokon, ismerős és jó barátjának nevében is, mélyen megtört szívvel jelenti a jó gyermek, Melimér Vlakjovics, rokon és jó barát Vlakjovics Dezsőnek 1900. évi július hó 8-án esti 8 órakor, életének 24-ik évében, hosszas szenvedés után történt elhunytát. A boldogultnak földi maradványai július hó 10-én, délután 4 órakor fogtak a szász-utca 6. számú házból a gör. kat. szerb egyház szertartásai szerint a felső temetőbe örök nyugalomra helyezni. Áldás emlékére!

Gáza Béla aradi kereskedőt, mint részvételt értesülünk, súlyos csapás érte. Gyermeke, okos szép fiacskája, Pistike ma meghalt. Nyugodjék csendesen.

— **Tisztviselők vasuti jegye.** Tudvalevőleg a törvényhatósági tisztviselők azt a kedvezményt élvezik, hogy a magyar államvasutak vonatain ép úgy mint az állami tisztviselők félárú menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványt kapnak. A rendezett tanácsú városok tisztviselői azonban ebben az előnyben nem részesülnek. Most a rendezett tanácsú városok körében üdvös mozgalom indult meg, melynek célja károskölölni azt, hogy a rendezett tanácsú városok tisztviselői is megkapják azt a kedvezményt, a melyet dúsbabban javadalmazott és hasonló funkciót teljesítő kollégák már régebben élveznek. A mozgalom élén Schweiczer Gábor főjegyző és Hegedüs Sándor főkapitány, Szilágyosmilyó város tisztviselői állanak. A kormány bizonyára méltányolni fogja a jogos és méltánylandó kérelmet.

— **Egy fiatal asszony öngyilkossága.** Sátoralja-Ujhelyről telegrafálják: Bogyay Béla sátoralja-ujhelyi rendőralkapitány szép fiatal neje, ma agyonlőtte magát. A fiatal pár csak husvétkor kelt egybe és létszólag boldogan élt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **A Zeppelin-féle léghajóról a következőket írják:** Hétfőn este a 100 méterig való főlzállás alatt a fő föltött 3 méteres másodpercenkénti légssebesség uralkodott, az ellen a ballon szépen haladt, de 150—200 m. magasságban nem lehetett tisztán megfigyelni menyire tereltetett el, s amint 480 m. magasságban 9 m. légssebességre talált, csak annyira birt ellene harcolni, hogy 8-12 m. sebességgel követte a légáramot. Emellett részben figyelembe veendő, hogy ez időben az egyik kor-

mány megtagadta a szolgálatot, s a ballon manővrozó képességben csorbát szenvedett. Ha a csavarok forgási gyorsaságát nem lehet nagyobbítani, akkor akarva nem akarva a propeller-szárnyak nagyobbításához kell fogni. Lehetőleg elhárítandó továbbá a gáznak folytonos kiömlése, mely a fölszállás előtt utolsó perczig szükségessé teszi a léggömb utántöltését. A ballon mostani tömötsége mellett szó se lehet róla, hogy vele nyolcz napig maradjanak folyton a levegőben, vagy pedig, hogy három héttig maradjon készenlétben. Hogy pedig e tökélyesítés nemcsak a problema érdekében van, hanem megvannak financiaális okai is, igazolja az egyszeri töjtés drágasága, mely nem kevesebb mint tizezer márkába kerül. A legközelebbi napokban a manzelli nagyecarnokban szorgalmasan fognak dolgozni és kísérletezni, hogy az első sorban szükségeseeknek vélt kisebb javításokat megtegyék. Jul. 12-ikén a württembergi királyi párnak Friedrichshafenba nyári tartózkodásra érkezése alkalmával lesz — a királyi pár jelenlétében — a második felszállás s ennek az eredményétől függ, vajon a léghajót az eddigi princípium szerint tökéletesítsék-e tovább, vagy pedig alapos változtatásokat tegyenek rajta. Zeppelin az esetleges második kudarcz után sem hagyja abba harmincz évi kísérletezését, annál kevesebbé, mert nagy financiaális érdekek is forognak koczán; a társaság eddig több, mint egy millió márkát adott ki, mely összegnek körülbelül fele a gróf zsebéből került ki.

— **Gyilkossági kísérlet a sógorasszony ellen.** A 22 éves Argyelán Zámfirné, kit Radnáról vitt az ura Kladvára, özvegyen maradt s férjétől szép vagyont örökölt. Ezt a vagyont megirigyelte tőle elhunyt urának öcsöse Argyelán Juon és mindenképen azon igyekezett, hogy az asszonyt kiturja. Fenyegetéssel el akarta üzni házából s utóbb már azzal ijesztgette, hogy megöli. Az asszony azonban nem ment el, mire sógora be is váltotta fenyegetését. Tegnap két csirkét kergetett az özvegy, mikor a szomszédban lakó Argyelán Juon puskával rálőtt. A lövés veszedelmes közelben történt, de az asszonyt nem érte, azonban a sörétek leterítették mind a két csirkét, melyeket Argyelánné kergetett. Az ügy, mint szándékos emberölési kísérlet, ar aradi esküdtszék előtt fog majd annak idején szerepelni.

— **Száztíz kilométer óránként.** Megirtuk már, hogy a német vasutigazgatóságok a vonatok menetsebességét fokozni akarják és már kísérleteket is tettek ez irányban. Ma ezt jelentik Berlinből, hogy 110 kilométeres menetsebességről szakkörökben úgy nyilatkoztak, hogy e próbának első sorban is az a célja, hogy ezáltal a gyors vonatok munkabírását akarják kipróbálni, hogy a gyorsaság határait megismerjék. A technikusok, kik a próba vonaton az első utat megtették, oda nyilatkoztak, hogy veszély a sebesség fokozásának daczára ki van zárva.

— **Halott a kutban.** Zámbekek faluban különös dolgokról beszélnek most az emberek. Gyilkosságról, öngyilkosságról, isten csodájáról s mindenről, ami az esetet titokzatossá, homályossá teszi. A sok beszéd Faul Antal földmivessel foglalkozik, a ki a kicsiny falunak nevezetessége volt. Eleinte roppant sokat járta a templomot, de a sok imádkozásba annyira belemerült, hogy most a templom oltára nem volt neki elég, de hol a háza, jószága volt, mindenütt állított imazsámolyt és Faul Antalt, ha valaki kereste, bizonyára ezek egyikén találta, ájtatos imádkozásba merülve. Ha megzavarták nem haragudott érte, mert akkor a vagbuzgó ember már tudta, hogy felebarátja istenes dolgokról akar vele beszélni.

És magyarázta áradozva, felhevülve, hogy isten leküldte őt a földre, az emberek közé, hogy azokat javítsa és készítse az utra, mely a menyországba vezet. A tulhajtott vallásosság lassankint csavarta Faul Antal eszét. Elhanyagolta gazdaságát, jó termőföldje parlagon maradt, pedig hat tagu családjának szüksége volt

a kenyérre. A megzavarodott földmives eközben égiekkel társalgott. A legutóbb pedig állandóan hangoztatta, hogy hívják a menyországba és egyszerre csak látni fogják, amint angyalok viszik fel az égbe, a többi szentek mellé.

De nem így történt, hanem rosszabul, mint ahogy szegény Faul Antal megérdemelte volna. Három nap előtt eltűnt Zámbekekről és innen-től nem is mutatkozott többé.

Két nap előtt azután elindult Faul két nagyobbik fia, hogy valamire megtalálják apjukat. Bejárták a szomszédos községeket, pusztákat, sehol az istenes emberre nem találtak. Utjoköban így közeledtek Pátyra, amikor a határon egy gémes kútból vizet akartak merni. Leeresztették a vödört, de úgy érezték, hogy alant megakadt valamiben. Lenéztek hát a kutba, s valami ember formát láttak.

A két legény rögtön kihuzta a halottat, akiben az apjukra ismertek. Megfult a vízben és miután jobban megvizsgálták, testének jobb oldalán nagy késszurást találtak.

A két gyerek most már hazavitte az apját, a faluban pedig nagy lett a riadalom Faul Antal esetére. A községbeli csendőrség kutatja a haláleset előzményeit.

— **Hivatalvizsgálat a járásbiróságoknál.** A nyári hónapok folyamán az aradi kir. törvényszék területén levő járásbiróságoknál hivatalvizsgálat lesz, amelynek teljesítésére törvényszéki bírák küldettek ki. Mint értesülünk, a pécskai járásbiróságot Daniel Lajos dr., a nagyhalmagyit Köller János, a buttyinit Földes János, a világosit pedig Ribiczey Ferencz fogja megvizsgálni.

— **Vizbefult arató leányok.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap a felső Tiszán, a Tiszán fekvő Szalka község határában. Munkáján este fürdeni mentek az aratók a Tiszára, a fürdés közben négy viruló leány belepuert a vízbe. A borzalmas szerencsétlenség találatosítónk a következőket jelenti:

A Kalmár-féle uradalom aratói a munka befejezése után lementek a Tiszára fürödni. A férfiak külön csoportban, az asszonyok és leányok pedig ezektől jóval távolabb a füzes alatt fürödtek. Fürdés közben a leányok elkezdtek játszani s addig kergették egymást a vízben míg egy mélyen kiásott kubik gödörbe jutottak, honnan nem is tudtak többé kiszabadulni. Amint a gödörbe beleestek, kétségbeesett kiáltással akartak kimenekülni. A kissé távolabb levő asszonyok azonnal segélyért kiáltottak a férfiaknak, de mire azok odaértek, a négy leány már elmerült a víz fenekére. Kihuzták őket egyben a vízből, de már nem sikerült egyet sem életrehozni. A szerencsétlenül járt leányok: Rovi Eszter, Virág Magdolna, Kovács Agnes és Sukra Anna, valamennyi Apátiból. Az előjáróságnak azonnal jelentették a szerencsétlenséget, mely a holttestek kiszámtása és a vizsgálat megindítása iránt utózkodott. Az elhalt leányok szülei már megérkeztek Szalkára. Szívet facsaró jelenet volt, amikor a szülők gyermekeik holttestét a közseg halottas kamrájában meglátták.

— **Kényelmes csomagolás.** Mindenki ismeri azt a kellemetlen érzést, amikor a postáról egy csomagunkat, amit sietve el akaruk küldeni, ezzel utasítanak vissza: Hibás a csomagolás. A posta elvégre kénytelen szabályok szerint cselekedni és az ilyenmiért senkinek sincs joga haragudni. Más városokban segítettek már ezen a bajon. A postákon olyan intézményt létesítettek, amely lehetségessé teszi, hogy a küldemények pár krajczár lefizetése után hibátlanul, gondosan csomagolva kerüljenek a postára. Ilyen intézmények, mint mondtuk, minden nagy városban vannak már. Legutóbb Nagyváradon is létesült egy. A főposta épületében ezentul pár krajczárért mindenki jól becsomagoltathatja azt, amit akar. Bizony jó volna Aradon is egyet létesíteni. Hozzátartoznék ez az intézmény a város pezsgő életéhez, emelkedő forgalmához és nagy kényelmére

volna a közönségnek, amely bizonyára örömost venné ezt az ujtást.

— **Veszedeles tolvajpár.** Ostendében az idén, a mikor a szezon fénypontja volt, az egyik kurszalomban, a hol a világ minden részéből összesereglett előkelő társaság mulatott, egy érdekes pár ember jelent meg. Egy impozáns külsejű idősebb férfi, ősz szakállal s több érdemjellel fekete kabátján. Karján elragadó fiatal leányt vezetett, a kinek előkelő, de egyszerű megjelenése, graciosus alakja, lányosan piruló, édes arca forrongásba hozta a fürdővendégek férfi-világát. Annnyit megtudtak rólok, hogy magyarországiak, és hogy a leány ugy unokahuga a férfinak. Fürdőben hamar ösmerkednek az emberek s a szép Irént az ostendei gavallérok elhalmozták figyelmükkel s mindenféle szeretetreméltósággal. Az egyik virágot adott neki, másik hűsítővel kínálta, míg a harmadik fölkerlte, hogy hozzon neki szerencsét a játékban s üljön mellé egy felőrára. Másnap aztán a rendőrségnél K. orosz herceg jelentkezett, s előadta, hogy tizenkétezer frankot tartalmazó tárczája eltűnt a zsebéből. Alig hogy a herceg távozott, egy amerikai ezredes toppant be a rendőrbiztos szobájába, s bejelentette s előadta panasztát. Hugának az este valaki lecsipte a karjáról a karpereczet, melyet édesanyjától kapott emlékebe. Az öreg ur ott is hagyta név, egyét: *Király István nagybirtokos, Budapest-Royal-szálló.* Azután távozott. Másnap az érdekes pár elutazott Ostendéből. Később Párisban, Berlinben, Genfben, Hamburgban, Münchenben, Triesztben, Fiumében, Mehádiában, Baden-Badenben ütöttek fel fejüket s távozásuk után mindenütt valami nagyobb szabású lopás derült ki. Az a legérdekesebb a dologban, hogy ez év június 15-én Budapesten egy feltűnő szép fiatal leányt ért lopáson a rendőrség. A tolvajnő azt vallotta, hogy *Videky Irénnek* hívják, 1878-ban született *Lugoson* és hogy egy *Király István* nevű ember elrabolta őt két éves korában s egész 1894-ig Newyorkban fogva tartotta, azután pedig beutazta vele a világot s mindenütt lopásra kényszerítette. A leány beszél magyarul, németül, francziául és angolul. A rejtélyes *Király Istvánt* most körözzék. Egyelőre nem tudni, hogy a *Videky Irén* előadása igaz-e vagy sem.

— **Egy olajgyár égése.** Arról az óriási tűzvészről, mely New Jersey állam *Bayonne* városában a napokban történt az ottani olajgyár leégésekor, már említést tettünk. Ma azt jelentik New-Yorkból, hogy a halottak számát még eddig nem állapíthatták meg. A kár meghaladja az öt millió dollárt. A tüzet villámütés okozta, mely a legnagyobb olaj tartányba csapott le. A gyár közel-ben lévő *Bay Biew* szálló porrá égett és vendégei közül csak egy menekült meg. A tüzet lehetetlen volt elfojtani, valószínű, hogy egy hétig is égni fog még.

— **Öngyilkos joghallgató.** Egyik előkelő debreczeni család sarja, *Medve Miklós* joghallgató tegnap este budapesti lakásán mellbe lötte magát. Súlyosan sérülten vitték a Rókuskórházba, de az orvosok remélik, hogy még megmenthetik. A rendkívül szimpatikus fiatal ember az elmúlt héten egy feltűnő szép fiatal debreczeni színésznőnek udvarolt. Sokat lehetett együtt látni a szép, elegáns barna lányt és a dőlczeg fiatal embert, a ki valóságos diákszererelemmel imádta ideálját. Családja nem jó szemmel nézte a fiatal ember szerelmét s *Medve Miklósnak* távoznia kellett. Feljteni azonban nem tudott s a tegnapi lövéssel akarta befejezni az ő kis tragédiát.

— **Megbirságot rendőrkapitány.** *Kuliner Sándor* mákói városi tisztviselő feljelentést tett *Vajda István* ottani alkapitány ellen. A feljelentő vadját két pontban foglalta össze. Egyik pontban azzal vádoita az alkapitányt, hogy az előző évek egyikében egy battonyai gazdalkodótól Makón megvette annak disznóit hivatalos hatalmának visszaélésével, valamint az állategészségügyi törvény kijátszásával oly időben, midőn Makón a sertésvész miatt zárlat volt elrendelve. A másik vádpont szerint az alkapitányt a kalákák engedélyezése után illetéktelen díjak szedésével vádoita. A feljelentésre az aispáni hivatal elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, mely vizsgálat után a fegyelmi vá-

lasztmány *Vajda Istvánnak* a sertésvétel körüli eljárását szabályosnak és az állategészségügyi törvénynek megfelelőnek találta és miatta a fegyelmi vétség megállapítható nem volt. A kaláká-díjak szedését csak annyiban találta szabálytalannak a fegyelmi választmány, hogy nem volt egyéb mint a rendőrkapitányi hivatalban már az elődök által meghonosított téves gyakorlatnak a folyománya, azért e szabálytalanság miatt *Vajda István* alkapitányt 100 forint pénzbírságra ítélte.

— **A bácskai lány Hamburgban.** A szabadkai törvényszék fogházába igen érdekes lakó érkezett tegnap. Fogházór hozta Bécsből, ahol letartóztatva volt. Az elegáns hölgy egyszerű paraszt szülők gyermeke, Csávolyon (Bácsmege) született, neve *Bejánovics Mária*. A fogoly nő elegáns megjelenésű, feltűnő szépség. *Bejánovics Mária* néhány év előtt vándorolt ki Hamburgba, ahol hamar ismeretségre tett szert és egy jó barátjával női divat üzletet nyitott. Hamburgban nagy feltűnést keltett pazar költségeivel. De a vidám élet nem tartott sokáig, mert a szép leányt és üzlettársát a hitelezők exekválták, míg végre kimondták ellenük a csődöt. 60.000 márkát jelentettek be a hitelezők. *Bejánovics Mária* azonban egyet gondolt és megszökött Hamburgból; hosszas kalandozás után Bécsbe került, de a hamburgi ügyészség köröző levele folytán elcsipték és tekintettel arra, hogy magyar honos, nem adták ki a hamburgi ügyészségnek. Az illetékes törvényszék — a szabadkai — fogja felelősségre vonni a hamburgi kirándulás miatt *Bejánovics Mária*t.

— **A fekete ruhás asszony fia.** *Farkas Menyhért*, a lottó király büntársa volt *Telkesyné*, akinek *László* fia, mint tüzér Temesvárott szolgált. A fiu boldogtalannak érezte magát és tegnap szolgálati fegyverével a mellébe lött. A golyó a tüdőt át a falba furódott. A szegény tüzér aligha marad életben.

— **Kína londoni követének esküvője.** A borzalmas kínai események, ugy látszik, csöppet sem zavarják meg nyugalmában és derűs kedvében *Csih-Cseu-Lo Feugh-Luh* urat. Kína londoni követeként az érdemes diplomata ugyan, mint Londonból írják, a múlt héten tartotta esküvőjét szive bálványával, a kit már régebben eljegyzett. Szive bálványa pedig kínai hölgy, ott, a honnan a követ magával hozta, híres szépség. *Csih-Cseu-Lo Feugh-Luh* ur az özvegyiséget dobta el mostani házasságával. Első felesége, *Lo* asszony, ezelőtt egy évvel hunyt el. Néhány hónapig gyászolta őt, azután kábelezett Kínába újabb feleségért, a ki nemsokára meg is érkezett, nagyszámu kísérettel, mivelhogy előkelő családból származott: apja mandarin, még pedig olyan mandarin, a kinek meg van az ugynevezett pávatoll-kitüntetés. A menyasszony *Lt. Johns Wood*-ban egy palotába szállt, melyet *Csih-Cseu* ur ő exczellenciájára rendezett be fogadására. Ott tartották meg kínai szertartás szerint az esküvőt is. Ésa kínai követ most, mialatt hazájában csattog a fegyver, folyik a vér, boldogan éli mézesheiteit.

— **A mezitelen ember.** A Rókus-kórház 41 számú kórtermében meghalt az ember, a kit a fejevári-út mentén a Lánymányoson az árokban eszméletlen állapotban találtak igen hiányos ruhában. Az illetőt, a kiről még most sem tudni, hogy kicsoda, a törvényszéki orvosok, s megállapították, hogy halálát agyhárgyagyladás okozta. Valószínű, hogy a szerencsétlen ember lázas állapotában fult az árokba, s deliriumában önmaga tépte le testéről a ruházatát. A szerencsétlent különben ma lefényképezték, s este mint ingyenes halottat temetik el.

— **Nagy tűz Brizniken.** *Briznik* hunyadmegyei községben, mint tudósítónk írja, nagy tűz pusztított e hó 7-én. Huszonkét ház és számos melléképület lett a lángok martaléka. A házak tulajdonosai szegény földművesek, a kik épületeiket nem biztosították és így súlyos kárt szenvedtek.

— **Életunt szerelmes.** *Piros Pál* arad-gáji legény szerelmi bánatában meguntta életét. Buskomorságáról családja is tudott, többek közt *György* nevű öccse, a kinek vasárnap délután föltűnt, hogy a bátyját sehol nem ta-

lálta. Végre a magyar-utca 16. számú házoan lakásán, a padláson egy gerendára fölakasztva ráakadt bátyjára. A fiu larmája összeszaladtak a házbeliék és elvágták az öngyilkos kötelét, de már késő volt. *Masztig* Emil rendőrtiszt és *Öttvös* Dániel dr. kerületi orvos, kiket az esetről értesítettek, már csak a beállott halált konstataihatták.

— **Egy festő emlékei a transzváli háboruból.** *Mortimer Menpes*, a híres angol csatakép-festő most tért vissza Dél-Afrikából Londonba és a sok vázlat mellett, a mit a harctéren készített, egy csomó érdekes anekdotát és megfigyelést is hozott magával. *Mortimer Menpes* főleg azért ment Dél-Afrikába, hogy a háboru hőseinek arczképeit megrajzolja és ebben a tekintetben nagy rekordot ért el. Az ütköztek viharai között is kitudta vinni, hogy lord *Roberts*, *Macdonald*, *French* és a többi hadvezér üljön neki, sőt hazatérőben sikerült learczkepeznie sir *Alfréd Milnert*, „Afrika legelfoglaltabb emberét” is. *Mortimer Menpes* jelen volt a paardebergi ütközetnél is és erről egy pár érdekes megfigyelést tud elmondani. Leírja hogy *Bobs* (a hogy lord *Roberts*-t népiesen nevezik) egy magas kopje csucsaról figyelte az ütközetet és egy perczre sem vesztette el hidegvérét. Mindössze annyiban árulta el idegeségét, hogy két ujját folyton egymáshoz dörzsölte. Mellette állott lord *Kitchener*, cigarettával a szájában, melyet izgatottan rágsált. A cigarettára reg elaludt, de lord *Kitchener* csak rágta, felindultságában észre sem véve, hogy nem füstöl... A művész egyizben elmondta lord *Roberts*nek, hogy a paardebergi ütközet után lerajzolta *Cronjé*t is.

— Hát *Cronje* asszonyt nem rajzolta le? — kérde a tábornok.

— Nem. *Cronjené* nem volt reábirható, hogy modellt üljön — felelt *Menpes*.

— Persze, persze — szolt nevetve *Roberts* — nem is hiszem, hogy akadna asszony, a ki le engedné magát rajzolni, miután három napot így töltött el, étlen-szomjan, sáros árokban fekvé.

Mortimer Menpes meglátogatta *Czeccil Rhodes* is és megkerlte, hogy engedje magát lerajzolni.

— Szívesen — szolt a pénzkirály — de csak egész arczczal és nem profilban. En egyszerű, becsületes ember vagyok és szeretek egyenesen a szemök közé nézni az embereknek. Higye el nekem, hogy a ki profilképet készített magáról, az nem becsületes ember.

A művész eleinte meghökkenett ettől a furcsa kitöréstől, de csakhamar rájött, hogy miként kell beszélnie *Czeccil Rhodes*-szel. Tanu ág erre, hogy mikor *Rhodes* egy ülés alatt megkerdezte tőle, milyennek találja az arczát, a művész már egészen szája ize szerint tudott felelni.

— Meg vagyok lepetve — mondá — hogy mennyire gyermekies.

— Igen, igen — hagyta helyben *Rhodes* — olyan arczom van. Egészen gyermekies, álmódó kifejezésű, a minthogy valójában nem is vagyok más, mint egy romantikus álmodozó. Így szólva *Rhodes*, megnyomott egy csöngettyüt, mire villámgyorsan berohant egy titkár.

— Mikor szállíthatjuk a 100.000 darab fát? — kérde a „romantikus álmodozó.”

— Hat hét mulva.

— Az késő. Csak ugy nyerhetek ezen az üzleten, ha már két hét mulva szállíthatom a fákat. Intézkedjék, hogy holnaptól kezdve 2000 emberrel több munkás dolgozzék a fűrészeknél...

Érdekes és jellemző az az anekdota is, melyet *Menpes Rhodes* és *Rudyard Kipling* találkozásáról mond el. *Kipling* vendége volt *Rhodes*nek és ez a híres irót körülsétáltatta a dominiumában. Egy kis magaslata érve, *Rhodes* bosszankodva vette észre, hogy három almafa elzárja a kilátást. Szót sem szólva egy közeli kunyhóhoz ment, kifeszítette az ajtót és fejszét hozva, leütötte a három almafa koronáját. Ezután visszament vendégéhez azzal, hogy: *Sire*, szabad a kilátás.

— **Betörés.** *Vitóczky* Antalné pankotai lakos házába az éjjel ismeretlen tettesek alkulcsal behatoltak s élekkamarájából mintegy 20 oldal szalonát, egy láda szappant és egy hordó bort, lakószobájából pedig 70 frt készpénz elloptak. Valószínű, hogy ezeket a lopásokat egy jólszervezett tolvajbanda viszi végbe, mert hasonló esetek az egész

környéken csaknem naponta fordulnak elő. A rendőrség megkezdte a nyomozást.

— **Betegség elől a halálba.** Osv. Seres Lászlóné született Csöke Borbála asszony nap-számosné folyó hó 7-én 48 éves korában Világoson felakasztotta magát s mire hozzátartozói észrevették, kiszenvédett. A végzetes tette beteges állapota vitte.

— **Kifogott holttest.** Az óbudai kikötőben az „Ipar” nevű vontató gőzös kerekei közül ma reggel egy 20 évesnek látszó férfi meztelen holttestét szedték ki. Valószínű, hogy a szabad Dunában való fürdésnek az áldozata. A temető halottasházába vitték.

— **A szabott ár a vevők érdekeinek a biztosítására van,** mert a szabott ár teljesen kizárja a vevő károsítását. Eppen ezért úgy a helybeli, mint a vidéki közönségnek szívesen ajánljuk Porter Vilmos koronás áruházat Aradon, az Andrássy-téren a Központi szálloda épületében. Ez üzlet a legszolidabb alapon lesz vezetve, tulajdonosa állandó vevőkört biztosított magának helyes üzleti elvek alkalmazása által. Porter Vilmos koronás áruhaza valóban megérdemli azt a pártfogást, a melyben a közönség részesíti.

— **A vásár vendégei.** Az vásárok elmaradhatatlan vendégei: a zsebtolvajok is megérkeztek az aradi nyári vásárra, hogy a kínálkozó jó alkalmat felhasználják. Tegnap letartóztatott közülök egyet: Szász Sándor battonyai suhanczot, aki az állomáson egy battonyai lakos zsebéből 35 frtot tartalmazó pénztárczát lopott ki. **Benkő Rózalia** árva-házi cselédleány zsebéből pedig a vásári sátrák között 18 frtot loptak el, de a tolvajt még nem kerítették kézre.

— **Letunt leány.** Szabó Mari 21 éves jászberényi születésű bukkott leány az éjjel Budapesten Óz-utca 4. sz. a. levő lakásán életunottságból foszforoldatot ivott. Bevitték a Rókus-kórházba.

— **Kazánfűtők vizsgálata.** A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi vizsgálata f. hó 14-én szombaton fog megtartatni. Jelentkezni lehet a kir. állományi vizsgálatnál.

— **Vásár napi krónika.** Budapesten a csömörít és nefelecs-utca sarkán tegnap éjjel **Pilisi László** és **Pilisi János** kőművesegedekkel összeveszt egy csomó közshadseregbeli baka. A hadiak elővették oldalgyverüket, s **Pilisi Lászlót** úgy összeszurkálták, hogy haldokolva került a Rókus-kórházba. A hős bakák elmenekültek. — **Schubert Alajos** czimfestőt **Hasler Sándor** ruhatisztító az éjjel a Csengery-utca 9. szám alatt levő ház előtt a földre teperte, azután összeszurkálta. A késelő elmenekült, a sebesült pedig a Rókus-kórházban fekszik.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad mindent a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Botrány egy vasuti állomáson.

— Letartóztatott ügyvédjelölt. —

Arad, július 9.

Szerdán éjjel csinos botrány játszódott le a szabadkai pályaudvaron, melynek következtében egyik vasuti hivatalnokot *állásától felfüggesztették*, a helyettes főnök ellen pedig, aki a botrány előidézője volt, *fegyelmi eljárást* indítottak.

Az eset részleteiről tudósítunk a következőket jelenti:

A szerdán éjjel 11 órakor a Budapest felé induló személyvonat elindulása előtt **Králits János** helyettes állomásfőnök egy barátja kényelmére, a már indulásra kész vonathoz még egy kocsit csatoltatott, mivel a többi kocsikban az utasok már úgy elhelyezkedtek, hogy a barát, aki egész éjjelen át volt kénytelen utazni, nem feküdhett le. Az első és második osztályban az összes helyek okkupálva voltak, s J. szabadkai jól ismert ügyvédjelölt s tartalékos huszárnagy sem jutott oly kényelmes helyhez, hogy fekvé utazza át az éjszakát Budapestig.

Látva, hogy az állomásfőnök még egy ko-

csit csatoltat a vonathoz, leszállt és daczára első osztályu jegyének, a csatolt kocsit egyik másodosztályu fülkéjébe akart beszállani.

Miközben a kocsit a vonathoz kapcsoltatott, **Králits** helyettes állomásfőnök odaszólt J.-nek:

— Na ja! ha az ilyenféle utasok mind külön kocsikra várnak, akkor a vonatokat sohasem lehetne elindítani. Különben ha sokat henczeg, egyszerűen nem engedem elutazni. Nem vagyunk rászorulva, hogy akárki emberfia utazzon.

A háttal álló J. erre mefordult, visszautasította a helyettes főnök kifejezéseit.

Szó szót követett, végül az állomás főnök három rendőrt hivatott s J.-t *le akarta tartóztatni*.

A rendőrök mindegyike ösmerte J.-t, de a főnök parancsának engedelmeskedniök kellett. Ekkor közbelépett **Törzs J.** forgalmi hivatalnok aki akkoriban szolgálatban volt s J.-nek is jó barátja lévén, *nem engedte J.-t letartóztatni*.

J. beszállt az időközben csatolt kocsiba s a vonat elindult.

Králits h. főnök a vonat elindulása után magához hivatva **Törzs** forgalmi hivatalnokot s *állásától felfüggesztette*.

A jelentés is megtétezt az államvasutak igazgatóságához, ahonnan az a sürgöny-válasz érkezett vissza, hogy **Törzs** állásába *azonnal visszahelyezendő*.

Péntek délután a 6 órai gyorsvonattal Szabadkára érkezett a m. kir. államvasutak igazgatóságának kiküldött fegyelmi biztosa, aki tegnap délelőtt megkezdte a vizsgálatot ez ügyben.

I. is visszatért időközben Szabadkára s a fegyelmi biztos kezéhez juttatta írásba foglalt feljelentését **Králits János** helyettes főnök ellen.

Vasuti körökben azt hiszik, hogy a főnököt rövid időn belül elhelyezik Szabadkáról.

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi július hó 11-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

36. **Urbányi Béla** főpénztárnoknak hat heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye. 37. Az aradi zenekedvelők egyesületének előterjesztése az általa fentartott zenedének átvétele vagy városi jelleggel való felruházása iránt. 38. A tisztii főügyész előterjesztése a polgármester nevére létesített alapítványra vonatkozó alapító levél szövegezésével megbízott bizottságba egy tagnak kiküldetése iránt. 39. A városi kereskedő tanoncz iskola bizottságának jelentése a lefolyt iskolai év tanügyi állapotáról. 40. A nmélt. m. kir. belügyminiszteriumnak intézvénye a városi árvaszék szervezete és gazdasági pénzkezelésére vonatkozó szabályrendelet módosításának jóváhagyása tárgyában. 41. A tanács jelentése **Kilényi R.** és társa által a városi bérház épületben bérelt bolthelyiség bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

TÖRVENYKEZES.

§ **A tolvaj lakótárs.** Fiatallal, alig 20 éves lakatoslegény állt ma a budapesti büntető-törvényszék előtt lopás büntetésével vádolva. **Beccz** Sándor ez év február 18-án lakást, illetve ágyat bérelt **Lezsák Sándor** gyári munkásnál. Négy éjjel aludt itt, ötödnappal reggel, midőn egyedül maradt a lakásban, feltörte szállásadójának három szekrényét és két lakótársának ládáját. Ami csak értékesíthető ruha és ékszerneműt talált ezekben, azt mind elvitte. A lopott tárgyakkal kiszökött Erzsébetfalva s itt értékesítette azokat. A pénz, amelyet ily módon szerzett, csakhamar elfogyott, s **Beccz** felbátorodva első szerén, újabb lopásra határozta el magát. Bejött néhány nap

mulva ismét a fővárosba s itt a Múzeum-körutón csavarogva észrevette **Juhász Mari** nevű magánzónőnek ezüst óráját és lánczát, amely derékövébe volt dugva. Nyomon kísérte a leányt s midőn ez a Kelemenári szökőkuthoz ért, **Beccz** melléugrott s egy gyors kézmozdulattal kirántva az órát és lánczát örült futással a Kecskeméti-utca felé iramodott. A leány lármájára azonban a járőkelők lefülelték a vakmerő tolvajt s átadták a rendőrségnek, amely már ekkor nagyon is érdeklődött holléte iránt. Lopás büntetéseért és lopás vétségéért a törvényszék ma **Haupt** bíró elnöklelte alatt *1 évi és 2 havi börtönrre* ítélte **Beccz**öt, aki meg is nyugodott az ítéletben.

NAPIREND.

Július 10. Kedd. Róm. kath. naptár: Amália szüz — Protostáns naptár: Amália szüz. — Görög-keleti naptár (Junius 27.): Sámson. — A nap kel 3 óra 57 perczkor, nyugszik 7 óra 39 perczkor — A hold kel 5 óra 49 perczkor, nyugszik 1 óra 45 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 763.0 milliméter, délután 2 órakor 762.0 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor 9° + 13.0, délután 2 órakor 13° + 20.5 — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor DN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor derű, délután 2 órakor félborult csapadék az utóbbi 24 órában 4 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Helyenként csapadék, hősüljedés.

Július 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor.
Július 14. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása a gainai csúcsra. — Körállatorvosválasztás Csermön. — Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata.

Július 15. Az aradi hentesek kölcsönös kárbiztosító szövetkezetének közgyűlése délután 4 órakor (partestület.)
Augusztus 15. Tisztiorvosválasztás Eleken.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKÉSEK.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. július 6—8. tartott orsz. állatvásár.

A felhajtás első napján bonyolították le az összes üzlet háromnegyed részét, a második napon csak lovakat árultak, harmadik napon éppen semmi forgalom sem volt. Július 6-án igen élénk kereslet mellett sok jó minőségű igás és hizlalásra szánt ökör adatott el, felhajtottak számos jól telejő fajta kis borjas tehénet és elegendő jó igás lovat. A sertés vásár csak egy közepes hetipiacz igények felelt meg.

Felhajtott 1425 drb szarvasmarha, 1685 drb ló, 485 drb sertés, 392 drb bárány és 4 kecske. Ebből elkelt 999 drb szarvasmarha, 1062 drb ló, 277 drb sertés, 169 drb bárány és 2 kecske.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja 640—720 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 360—480 koronáig. Szarvasmarha hizlalási célra 590—680 koronáig. Igásökör párja 490—740 koronáig. Fejőstehen kis borjas 135—390 koronáig. Szopósborju levágásra darabja 14—28 koronáig. — Rugottborju drbja 52—110 koronáig. Juh párja — koronáig. Bárány párja 11—12 korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló drbja 520—560 kor. Hintósló párja 920—1200 koronáig. Igásló elsőrendű párja 480—620 koronáig. Igásló másodrendű párja 250—360 koronáig. Parasztló párja 200—240 koronáig. — Rossz ló (levágásra) drbja — koronáig. Elcsigázott ló drbja 45—70 koronáig.

Sertés vásár: Hizott sertés klgija — fillérig. Félhizott sertés klgija 78—84 fillérig. Süldősertés párja 36—50 koronáig. Pecsényemalacz drbja 4.00—5.00 fillérig. Fiaskocza drbja 45—90 koronáig. Paraszthizlalású sertés — koronáig. Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfi vásár: Hizottliba párja 10—12 koronáig. Soványliba párja — fillérig. — Fiatalliba párja 4.00—5.50 koronáig. Kappan párja — fillérig. — Idei csirke sütnivaló párja 2.20—2.90 fillérig. Idei csirke rántani való párja 80—1.20 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 1.90—2.50 fillérig. Pulyka párja — koronáig. Tojás 1 drb 4 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgija 2 kor. — fillérig. Vágott hal klgija 1.40 fillérig. Jegelt halak klgija 1.20 fillérig. — Apróhalak klgija 65 fillérig. Kecsege klgija — fillérig.

= Utmutatás a szőlőbirtokosok számára. A földmívelésügyi miniszterter kiadványainak sorozatában igen becses mű jelent meg a kisebb szőlőbirtokosok kioktatására. A könyv címe: „Utmutatás a must és bor okszerű kezelésére”, írta *Csanády Gusztáv dr.*, a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet igazgatója. A könyv igen hasznos utbaigazítást ad a szüret előkészületére, szüretelésre, ismerteti a must alkatrészeit, a bor erjedését, forrását, a különféle borok készítését, a bor kezelését, a must és bor javítását, a bor egészségét és borbajokat. Függetlenül közli a könyv az 1893. évi XXIII. törvényozikket a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. t.-cz. végrehajtása iránt. A könyv ára 40 fillér. Lelkészek és néptanítók a földmívelésügyi miniszterium borászati osztályához intézett kérelemre ingyen megkapják.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 9.

Déltőzsde. Buzakinálát kielégítő, vételkudv kor. látott. Lanyha irányzat mellett 14.000 métermázsa került forgalomba. 5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonane-műek közül tengeri szilárd, rozs nyugodt, zab gyöngy, árpa meghatározott, repce szilárd. Időjárás változó.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.79—7.80
Rosz októberre	6.90—6.81
Zab októberre	5.22—5.24
Tengeri júliusra	5.70—5.71
Tengeri augusztusra	5.74—5.75
Tengeri 1901. májusra	4.82—4.83
Repce augusztusra	13.20—13.25

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.83—7.84
Rosz októberre	6.84—6.85
Zab októberre	5.74—5.76
Tengeri júliusra	5.23—5.24
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1901. májusra	—
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Osztárk hitelrészvény	482
Magyar hitelrészvény	708.50
Leszámitolóbank részvény	463.—
Rima-Murányi vasmű részvény	527.—
Osztárk-magyar államvasúti részvény	664.—
Közúti vasút	593.—
Városi villamos vasút részvény	303.—

S z e s z ü z l e t

— Julius 9. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 70, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsaént.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. július 9.

Magyar aranyárjádék 40/0	96.25
Magyar koronárjádék 40/0	91.10
Magyar arany 4 1/2 0/0	120.50
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99.60
Magyar keleti vasút	97.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.30
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereségnyerszegeg kölesön	158.50
Visszaszállítási és szegedi kölesön	139.—
Osztárk papírjádék	97.—
Osztárk jádék ezüst	96.70
Osztárk jádék arany	96.50
Koronárjádék	97.—
1860-iki államsorsjegyek	134.50
Osztárk-magyar bankrészvény	1725.—
Magyar hitelbank részvény	709.—
Osztárk hitelintézet részvény	682.50
Osztárk-magyar államvasút	661.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.27
Német birodalmi marka	—
London	242.50
Páris	96.50

IDEGENEK ARADON

— Julius 9. —

Fehér Kereszt szálloda. Rosenberg Mór utazó Budapest. — Singer Miksa utazó Bécs. — Eder Salamon utazó Bécs. — Riemer Sámuel utazó Budapest. — Schlichter Mór utazó Budapest. — Meyer Frigyes utazó Bécs. — Fehér Dezső utazó Budapest. — Klein Armin utazó Budapest. — Bök Géza

igazgató Szolnok. — Vinter Illés állatorvos Szolnok. — Bobb Adolf utazó Budapest. — Weisz Armin orvos N.-Halmagy. — Dr. Horváth Balázs tanár Kassa. — Dr. Haraszthy Sándor tanár Keszthely. — Milchofer Mór utazó Budapest. — Hauser Antal utazó Kassa. — Krausz József utazó Bécs. — Landersberg Ede magánzó Szeged. — Militzer Lőrincz utazó Bécs. — Sugersen György gyáros Budapest. — Meszlényi Dezsőné magánzó Rákospalota.

Vass szálloda. Kutasi D. utazó Budapest. — Cokic Henrik utazó Bécs. — Petrovics Aurel ügyvéd Nagylak. — Greiner Dezső utazó Bécs. — Mezei Béla gyógyszerész gyakornok N.-Bánya. — Risztics Lázár kereskedő Budapest. — Czartoryski Zsigmond tyukszem orvos Budapest. — Schlesinger Albert utazó Kassa. — Duschener Kristof utazó Bécs. — Braune Adolf utazó Budapest. — Bloch Salamon kereskedő Eperjes. — Hausle András utazó Budapest. — Fisch Lajos utazó Budapest. — Fischl Adolf kereskedő Budapest. — Bil János kereskedő Temesvár.

C S A R N O K.

A jukker-asszony.

Irtá: **Kövért Ilma.**

(Folytatás.)

Már egészen főszoval beszéltek Derney Sándorné ugynevezett stiklijeiről és hovahamarabb már csak a legkétesebb társaság érintkezett vele.

A milyen mértékben apadt a régi környezet száma, oly arányban lett gyakori látogatója a szép asszonynak Pándy Lajos. Hisz háziorvosuk, hisz kebelbarátja Derney Sándornak.

— Nem találod, hogy előnyére változott a feleséged? — kérdezte egy alkalomból a fiatal doktor az ő jó barátját.

— A mennyiben most nem röjja folyton az utcákat.

— És nem biciklizik, nem üz semmiféle sportot s a magaviselete is sokkal disztigvaltabb. Dicsekvés nélkül mondom Sándorkám, hogy ezt nekem köszönheted.

Mert hisz ő igazságnak tartják, hogy a férj tudja meg legutóljára, a mit legelsőbb neki kellene tudnia.

Kiára tényleg nagyot változott. És a világ se beszélt már jukkerkedéseiről; nem a kaczérságnak arról a százféle válfajáról, melyben a tökélyig vitte.

De kezdtek suttogni arról, hogy Derneynének szeretője van és hogy Derney Sándor oly ügyügy e tekintetben, mint egy született férj.

Jellemes ember nem ad a névtelen levelekre; de mikor olyast tartalmaz, a mit ő már elgondolt a besugó elől, csak hogy éppen szavakat nem mert adni a gondolatának, hát ilyenkor tüzes betűkkel vésődik agyába az a néhány sor:

„Egy őszinte barátja figyelmezteti önt, hogy a felesége megcsalja. Kedvese van.”

Éz az őszinte barát természetesen nem más, mint vagy egy csomó, a kiknek sérti a társaság, hogy a csinos nem az ő hájainak rabja; vagy amaz urak egyike, a kiknek mellőzésevel Pándy Lajost tünteti ki barátságával a szép Derneyné.

A férjnek egy árnyalattal sápadtabb volt az arca, s még egy ujjab barátját rótt rá a belső harcz, a mely már számos rovást tett a férfias ábrázaton. A hangja azonban határtalan önuralomról tanuskodott, mikor a levéllel belépett a felesége szobájába.

— A névtelen leveleket minden józan ember elolvasatlanul dobja a tűzbe; én azonban úgy tettem ez alkalomból, mint azok, a kik többségben vannak: elolvastam. Tedd azt te is, mihez tartás végett.

Klára elolvasta. Vállat vont.

— Rágalom.

— Ha nem tartanám annak . . .

Egyet rándult az egész teste. Ököre szorította mind a két kezét. Folytatta:

— Ne feledd, hogy rágalmából kovácsolnak fogalmat az asszony hírnevéről s ha nem kerül meg látszatát is annak, a mi homályt vehet jó hírére

— Mondtam már számtalanszor, hogy nekem nem imponál a világ.

— Nekem igen. Igaz ugyan, hogy amolyan groteszk alakban, de a világ mégis tükör, a mely tetteinket veti vissza, ha e cselekedetek dicséretesek, de még inkább, ha kárhóztatásra méltók.

— És ha igaza volna a világnak, ha megcsalnám . . . ?

— Örült vagy!

Kihívón kérdezte ismét:

— Mit tenne, ha megcsalnám?

— Nyomban elválnék.

— Igen, a válasz, ez a maguk elégtétele hasonló esetekben. Elválnék: hogy alkalmuk legyen marékszámra a hűtlenségre dobni azt a sarat, a mit a világ mocskos pletykája szórt házuk tájára.

Nyugodtan folytatta a férj, mintha telbe se szakították volna:

— Ha meggyőződném róla, hogy megcsaltál, rögtön elválnék, de a válasz okát kizárólag rám zuditanád. Hűtlenségen értél. A férfi jó híren ez nem ejt csorbát, míg az asszonyt, az anyát, lehetetlenné teszi. Miben különböznek a férj attól, a ki aljas vágya kielégítése kedvéért pellengére állította a könnyelmű, a gyöngy teremtést? Nem, nem, a szégyent, a gyalázatot hozza rá a kedvese, ez én elveimmel nem fér össze, hogy ebben társul szegődjek a férj. De végezzünk e frivol, izléstelen tárggyal. Sok együgyű fecsegéset elhallgattam, hanem ilyesmiben nem tűnök tréfát. Rágalmaznak és a mig érdemes vagy rá, meg foglak védelmezni; ha azonban még több tápot adnál e rágalmaknak, határt vonok léháskodásod elé.

Derney Sándor tovább fejtegette elméletét, a nélkül, hogy Klára csak egy igével is félbeszakította volna. Bevallotta, hogy mindez ideig gyermeknek, rossz, rakoncátlan gyermeknek tartotta a feleségét; egy édes csecsebecsének a gyermeke anyját, a kivel soha se iparkodott megértetni magát. Ebben hibázott, ezért a hibájért lakol most.

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.30
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinói reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat délel. 10.50
Soborsinói délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.00
Radnái este 6.35	Személyvonat este 5.27
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjél 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesbesi szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesbesi szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Aradi nyári szinkör.

Kedden, 1900. évi július hó 10-én.

LURI-LURI

a három Mefisztó ördögös mutatványai.

EZT MEGELŐZI:

Durand és Durand.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: M. Ordeneau és A. Valereque. Fordította: Kürthy Imil.

SZEMÉLYEK:

Coquadier . . . Mezei Péter.	Theodore . . . Hajnal D.
Durand Albert László Gy.	Tourellené . . . Bácsné.
Louise . . . Angyal Uka.	Irma, leánya . . . Hrmath J.
Aurand Albert Palágyi L.	Paquerette . . . Turchányi O.
Javanon . . . Nyfassi M.	Clarisse . . . Turi M.
Barbatier . . . Czákó V.	Elnök . . . Szabó Lajos

Kedde 8 órakor.